

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง :
การศึกษาเปรียบเทียบกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด
และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

	307.16 ส821ป
30B0179186	
Title: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุน หอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	

สุนีย์ มะแก้ว

รหัสนักศึกษา 465410008

สารนิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง :
การศึกษาเปรียบเทียบกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด
และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลสหหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

เสนอโดย สุณีย์ มะแก้ว

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดพิงษ์

คณะกรรมการสารนิพนธ์ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องนี้แล้วเห็นว่า มีเนื้อหาสาระสำคัญ
ครอบคลุมประเด็นต่างๆ และใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่เหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานของบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

..... ประธานกรรมการ

(รศ.ดร. ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดพิงษ์)

..... กรรมการ

(รศ. นงลักษณ์ วัฒนสิงหะ)

เลขทะเบียน..... 0179186

วันลงทะเบียน..... 23 ส.ค. 2548

เลขเรียกหนังสือ..... 307:16

ก ๕๒1 ป

[๕๔๕๖]

..... กรรมการ

(อาจารย์ สุตจิต นิมิตกุล)

- หัวข้อสารนิพนธ์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง : การศึกษาเปรียบเทียบกองทุนหมู่บ้านชุมชน
มุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชน
มุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- ชื่อนักศึกษา : สุนีย์ มะแก้ว
- อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพงษ์
- ปีการศึกษา : 2/2547

บทคัดย่อ

การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิมและหาปัญหาและอุปสรรคหลักของการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม รวมทั้งเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิมในอนาคต

สำหรับกรอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการมีกองทุนซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ 8 ปัจจัยหลักได้แก่ ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และระบบการติดตามประเมินผล และ 2) ประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ ซึ่งเป็นตัวแปรตามโดยมีตัวชี้วัด(Indicators) 4 ตัวหลักได้แก่ ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน ร้อยละของสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ ร้อยละของผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับผู้ขอกู้ยืม ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยประมวลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กรรมการและสมาชิกกองทุนฯ ในตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และในตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุนฯ

คณะกรรมการกองทุนฯ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจและยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ว่าเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบการบริหารและการจัดการเงินทุนของตนเอง สร้างการเรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่ม ดั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน คิดเอง ทำเอง เพื่อพึ่งพาตนเอง เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย และเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส มีเพียงบางส่วนที่คิดว่า เงินยืมจากกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน หากผู้ยืมเงินกองทุนไม่ผ่อนชำระก็ไม่มีความคิด อย่างไรก็ตามทั้งสองตำบลมีความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ อยู่ในเกณฑ์ดี

ในด้านความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ คณะกรรมการกองทุนฯ จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาและ/หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชีและการเงิน และ/หรือไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินสินเชื่อ แม้ว่าจะทำหน้าที่ชี้แจงข้อบังคับให้สมาชิกรับรู้หรือจัดทำบัญชีและการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ หรือประสานให้หน่วยงานต่างๆ มาชี้แนะด้านอาชีพแก่สมาชิก ได้ไม่เต็มที่ แต่ก็ได้ใช้ความสามารถเท่าที่มีอยู่ทำงานให้กองทุนฯ สำหรับประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ได้ใช้ทักษะภาวะผู้นำทำงานร่วมกับกรรมการกองทุนฯ ที่พอจะมีเวลาว่างช่วยกันบริหารกองทุน ทั้งที่การแรงจูงใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ เป็นเพียงต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก โดยมีส่วนน้อยที่ต้องการเบียดประชุมและให้พวกพ้องได้รับประโยชน์ แต่การบริหารกองทุนฯ ก็มีประสิทธิผลและดำรงอยู่ในชุมชนได้

สำหรับความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม ที่ให้การกู้ยืมต้องนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพไม่ใช่เพื่อเก็งกำไร และไม่ให้มีการเก็บดอกเบี้ยแต่ให้สมาชิกจ่ายเงินสมทบหรือบริจาคแทน ซึ่งเป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ตามแม้คณะกรรมการกองทุนฯ จะได้พิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมด้วยความรอบคอบตามเกณฑ์แล้ว แต่เนื่องจาก การลงทุนประกอบอาชีพย่อมมีผลทั้งในด้านกำไรและขาดทุน และส่วนใหญ่ผู้กู้ยืมจะเป็นผู้มีรายได้น้อย ดังนั้น หากลงทุนมีผลกำไรการชำระคืนเงินกู้ยืมก็จะเป็นปัญหา เมื่อขาดทุนหรือได้นำเงินไปใช้แก้ไข้ปัญหาที่จำเป็นด้านอื่นก่อนก็จะมีเงินมาชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนฯ ดังนั้นเกณฑ์ที่ใช้แม้จะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการศาสนาเพียงใดก็ย่อมต้องเกิดปัญหา จึงจำเป็นต้องเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น ขยายระยะเวลาการชำระคืนหรือให้มีกฎหมายรองรับการบังคับให้ผู้กู้ยืมต้องชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนฯ เพื่อให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

ในด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนฯ และระบบติดตาม ประเมินผลนั้น หากคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนฯ มีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่จะทำให้การบริหาร กองทุนฯ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสมาชิกถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการมีนโยบายกองทุนฯ หมู่บ้านขึ้นมา แต่สมาชิกกลับมีส่วนร่วมในกองทุนค่อนข้างน้อยและขาดความรับผิดชอบในฐานะสมาชิก ไม่ชำระค่านายหน้าเงินกู้ยืม จึงส่งผลให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิภาพลดลง ซึ่งหากสมาชิกรับผิดชอบชำระค่านายหน้าเงินกู้ยืมตามกำหนด จะทำให้กองทุนฯ มีเงินหมุนเวียนให้สมาชิกรายอื่นกู้ยืมต่อได้ การบริหารงาน กองทุนฯ ก็ยังคงดำเนินการได้ต่อเนื่อง และจะส่งผลให้กองทุนฯ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. ประสิทธิภาพของการบริหารกองทุนฯ

โดยทั่วไป กรรมการกองทุนฯ จะประกาศจำนวนเงินที่จะให้กู้ยืมได้ของแต่ละงวดให้สมาชิกทราบ เพื่อให้สมาชิกยื่นคำขอกู้ยืม ซึ่งกรรมการจะพิจารณาคำขอตามลำดับ และให้ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ โดยหยุดรับคำขอกู้ยืมเมื่อจำนวนเงินที่ผู้กู้มาชำระคืนเท่ากับ จำนวนเงินตามคำขอ ดังนั้นร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินที่อนุมัติจึงเท่ากับจำนวนตามคำขอ กู้ยืม และไม่มี ความแตกต่างระหว่างตำบลทำอิฐและตำบลละหาร ส่วนร้อยละของจำนวนสมาชิกและ เงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืนนั้น กองทุนฯตำบลทำอิฐ เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกองทุนฯ ตำบลละหาร อยู่ในระดับดี สำหรับร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบ เทียบกับที่อนุมัติ ทั้งกองทุนฯ ตำบลทำอิฐ และกองทุนฯ ตำบลละหาร อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยจำนวน สมาชิกอยู่ในระดับดีมากกว่าร้อยละ 90 ส่วนจำนวนเงินอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 1 และประการสุดท้าย ทั้ง 6 กองทุนไม่มีการร้องเรียนเรื่องใดๆ เนื่องจากสมาชิกกองทุนฯ ระบุว่ากรรมการกองทุนฯ ทุกคนทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยไม่มีค่าตอบแทน และสมาชิกเกรงว่าการร้องเรียนอาจมี ผลให้กองทุนฯ ต้องล้มเลิกไปเพราะไม่มีอาสาสมัครมาทำงานเป็นกรรมการกองทุนฯ

3. ระดับความพอใจของสมาชิกต่อการบริหารกองทุนฯ

สมาชิกกองทุนทั้งสองตำบล มีความพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ ทั้งในด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ความสะดวกที่ได้รับ เจ้าหน้าที่ที่มีความเต็มใจในการให้บริการ และให้ความยุติธรรมต่อสมาชิกที่ใช้บริการในระดับพอใจ

อย่างไรก็ดี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นพบปัญหาสำคัญหลายประการ ทั้งในส่วน ที่เกี่ยวกับสมาชิกกองทุนฯ กรรมการกองทุนฯ และปัญหาด้านอื่นๆ

ในที่สุด ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอที่น่าสนใจเพื่อแก้ปัญหาที่ค้นพบจากการวิจัยและ เพื่อช่วยให้การวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ในอนาคตต่อไปมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยได้จัดทำ ข้อเสนอแนะทั้งในเชิงนโยบาย(Policy Implications) เชิงบริหาร(Management Options) และ ประเด็นที่ควรวิจัยเพิ่มเติมในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือจากท่าน รศ.ดร. ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพงษ์ ที่ได้สละเวลาให้ข้อชี้แนะแนวทางต่างๆ และให้คำปรึกษาตลอด ระยะเวลาดำเนินการวิจัยอย่างดียิ่ง รศ. นงลักษณ์ วัฒนสิงหะ และ อาจารย์สุดจิต นิมิตรกุล ที่ได้ให้ ข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ผู้วิจัย ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมหมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 10 ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และหมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9 ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัด นนทบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

งานศึกษาวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก คุณครู บุญมี สุขประเสริฐ คุณสมศักดิ์ แสงรุ่งเรือง คุณสุนันทา บุญมาหา คุณต้นสนีย์ นาทอง และ คุณสมศักดิ์ อยู่เจริญ ที่ได้ช่วยเหลือผู้วิจัยในการเป็นสื่อกลางการติดต่อกลุ่มตัวอย่างและให้ข้อมูลในเชิงลึก รวมทั้งคุณกาญจนา มุกิตานนท์ คุณศรัณย์สามิผู้วิจัยและลูกชายทั้งสองที่ช่วยกันทอด แบบสอบถามและการพิมพ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สนีย์ มะแก้ว

มีนาคม 2548

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 สภาพปัญหาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา (Problem Statement and Significance of the Study)	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา(Study Objectives)	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา(Scope of the Study)	3
1.4 นิยามศัพท์(Definitions)	3
1.5 การนำเสนอรายงาน(Presentation of the Report)	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา(Expected Usefulness of the Study)	4
1.7 สรุปท้ายบท(Closed Summary)	4
บทที่ 2 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนมุสลิมตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	
2.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : สารสำคัญของนโยบาย	5
2.1.1 หลักการจัดตั้งกองทุน	
2.1.2 ปรัชญากองทุน	
2.1.3 เป้าหมายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม	
2.1.4 การจัดองค์การบริหารกองทุน	
2.1.4.1 การจัดองค์การระดับชาติ	
2.1.4.2 การจัดองค์การระดับจังหวัด	
2.1.4.3 การจัดองค์การระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง	
2.2 การบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	7
2.2.1 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม	
2.2.2 องค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการกองทุนฯ	
2.2.3 หลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาอนุมัติเงินยืม	
2.2.4 งบประมาณเพื่อการบริหารกองทุน	

	2.2.5	ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกองทุน	
	2.3	สรุปท้ายบท	11
บทที่ 3		แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอกรอบในการวิเคราะห์	
	3.1	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง : การทบทวนวรรณกรรม	12
	3.1.1	ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของนโยบายกับความสำเร็จของนโยบาย	
	3.1.2	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในการบริหาร ภาวะผู้นำและการจูงใจในการทำงานกับประสิทธิผลในการบริหาร	
	3.1.3	ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและระบบการติดตามประเมินผลกับประสิทธิผลการบริหาร	
	3.1.4	ผลงานบริหารเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของไทย	
	3.2	ข้อเสนอกรอบในการวิเคราะห์	21
	3.2.1	ที่มาของกรอบในการวิเคราะห์	
	3.2.2	ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	
	3.2.3	ความสัมพันธ์เชิงตรรกะ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	
	3.3	สรุปท้ายบท	24
บทที่ 4		ระเบียบวิธีการวิจัย	
	4.1	คำถามในการวิจัย	25
	4.2	นิยามปฏิบัติการและการวัดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	25
	4.3	การออกแบบวิจัย	26
	4.4	ระเบียบวิธีสุ่มตัวอย่าง	26
	4.4.1	ประชากรและหน่วยในการวิเคราะห์	
	4.4.2	เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง	
	4.4.3	ขนาดตัวอย่าง	
	4.5	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	27
	4.5.1	การวิจัยทางเอกสาร	
	4.5.2	การทอดแบบสอบถาม	

	4.5.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก	
	4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
	4.7 สรุปท้ายบท	28
บทที่ 5	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
	5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม	29
	5.2 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ	31
	5.3 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรตาม	48
	5.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	52
	5.5 ผลการทดสอบคำถามในการวิจัย	54
	5.6 ปัญหาสำคัญที่ค้นพบ	55
	5.7 สรุปท้ายบท	56
บทที่ 6	สรุปและข้อเสนอแนะ	
	6.1 สรุปผลการศึกษา	57
	6.2 ข้อเสนอแนะ	60
	6.2.1 เชิงนโยบาย	
	6.2.2 เชิงบริหาร	
	6.2.3 แนวทางการวิจัยเพิ่มเติมในอนาคต	
ภาคผนวก 1	วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์การจัดตั้งและขั้นตอนการดำเนินงานรวมทั้ง ประโยชน์ที่ได้รับจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	61
ภาคผนวก 2	ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	67
ภาคผนวก 3	แบบสอบถามคณะกรรมการกองทุนฯ	74
ภาคผนวก 4	แบบสอบถามสมาชิกกองทุนฯ	80
ภาคผนวก 5	แบบสัมภาษณ์กรรมการที่มีหน้าที่หลัก	82
บรรณานุกรม		
ประวัติผู้เขียน		

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านตำบลทำอิฐอำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง	7
2. หลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมของ กองทุนหมู่บ้านตำบลทำอิฐอำเภอปากเกร็ดและ กองทุนหมู่บ้านตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง	8
3. เงื่อนไขการขอสินเชื่อเพื่อการบริหารกองทุนของ กองทุนหมู่บ้านตำบลทำอิฐอำเภอปากเกร็ดและ กองทุนหมู่บ้านตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง	10
4. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารของ กองทุนหมู่บ้านตำบลทำอิฐอำเภอปากเกร็ดและ กองทุนหมู่บ้านตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง	22
5. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการกองทุนฯ จำแนกตามข้อมูล ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง	29
6. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนฯ จำแนกตามข้อมูลภูมิหลัง ของกลุ่มตัวอย่าง	30
7. ความเข้าใจและยอมรับวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการกองทุนฯ	33
8. ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ	34
9. การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีต่อภาวะผู้นำของประธานฯ	36
10. การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการจูงใจการทำงาน	38
11. การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมกำหนด ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติ ตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม	41
12. การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนฯ	43
13. การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกองทุนฯ	45
14. การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านระบบการติดตามประเมินผล	47
15. จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม	48
16. จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน	49

17. จำนวนสมาชิกและเงินที่บริจาคเปรียบเทียบกับที่ได้รับอนุมัติ	50
18. ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนฯ ในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 สภาพปัญหาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา

วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย เกิดภาวะการว่างงาน และความยากจนเพิ่มขึ้น มาตรฐานความเป็นอยู่และรายได้ของคนไทยลดลงมาก กลุ่มคนในชนบทได้รับผลกระทบมากกว่าในเมือง รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่เข้ามาบริหารประเทศเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2544 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัว มีคนว่างงานมากกว่า 1.1 ล้านคน คนไทยยากจน 8.2 ล้านคน เป็นคนชนบทร้อยละ 86.5 และส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร รัฐบาลตระหนักในปัญหานี้ จึงกำหนดเป้าหมายที่จะแก้ปัญหาความยากจน โดยดำเนินนโยบายคู่ขนานหรือสองแนวทางที่มุ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เสถียรภาพ ควบคู่กับกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าและกระจายโอกาสการประกอบอาชีพ โดยมีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น และมีหลักว่าจะจัดสรรเงินให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนกู้ยืมในการสร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน ที่เป็นสมาชิก ในการดำเนินการชาวบ้านต้องเป็นผู้คิดเองทำเอง โดยภาครัฐเป็นผู้วางกรอบนโยบายและหลักเกณฑ์สำคัญ รวมทั้งให้คำปรึกษาทางวิชาการ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนับเป็นโครงการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของหมู่บ้านและชุมชนเมืองของประเทศไทย เป็นโครงการที่มีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากทั้งภาครัฐและประชาชน โดยมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่รับบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของกองทุนฯ คณะกรรมการมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับขั้นตอน ตลอดจนต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งปกติการมีกองทุนสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่มีมูลค่าถึง 1,000,000 บาท นับเป็นเรื่องที่แทบจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย จากข้อเท็จจริงที่ว่าคนฐานล่างของประเทศอยู่ในภาวะความยากจนและขาดความรู้เป็นส่วนมาก ไม่ว่าจะเป็นความไม่รู้หนังสือ ไม่รู้เรื่องโครงสร้างการเมือง โครงสร้างสังคม ตลอดจนความรู้ทางเทคนิควิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนา รวมทั้งขาดทุนทรัพย์ที่จะเริ่มโครงการ (อุทัย ดุลยเกษม อ่างถึงใน พิษณุ หัตถสงเคราะห์, 2547, 4)

การบริหารจัดการเป็นการใช้ปัญญาขั้นสูงในการที่จะผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ตลอดจนเทคนิควิธีต่างๆ เข้าด้วยกันให้ลงตัวและเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี(ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , อ่างถึงใน พิษณุ หัตถสงเคราะห์, 2547, 4) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในฐานะตัวแทนของคนจนในพื้นที่ ซึ่งได้รับโอกาสให้เป็นตัวแทนในการศึกษาและนำนโยบายมาแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านและชุมชนตนเอง โดยได้ผ่านกระบวนการบริหารจัดการกองทุนฯ มาครบ 3 ปีแล้ว การศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนฯ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งหากคณะกรรมการกองทุนฯ มีความเข้าใจและยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ มีความรู้ความสามารถในการบริหารกองทุนฯ ประธานคณะกรรมการกองทุนฯ มีภาวะผู้นำที่ดี กรรมการกองทุนฯ มีสิ่งจูงใจในการทำงาน มีความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วม

ร่วมของกรรมการบริหารกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และการมีระบบการติดตามประเมินผลที่ดี ย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของกองทุนฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ แต่หากปัจจัยข้างต้นไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ดีพอ โอกาสที่กองทุนฯ จะบรรลุวัตถุประสงค์ย่อมมีน้อยเช่นกัน

ปัจจุบัน(ช.ค.2546)คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแล้ว จำนวนทั่วประเทศทั้งสิ้น 74,838 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 99.06 ของชุมชนหรือหมู่บ้านเป้าหมาย 75,547 กองทุน¹ โดยส่วนหนึ่งเป็นกองทุนที่ดำเนินการตามหลักการของศาสนาอิสลาม

สำหรับลักษณะกองทุนหมู่บ้านของชุมชนมุสลิมจะมีความแตกต่างจากกองทุนหมู่บ้านโดยทั่วไป เพราะการดำเนินงาน นอกจากจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขหรือแนวทางตามที่รัฐบาลกำหนดให้ทุกกองทุนต้อง ปฏิบัติแล้ว รัฐบาลยังให้กองทุนสามารถนำหลักการศาสนาอิสลามมาใช้ประกอบการดำเนินงานด้วย เช่น การให้มี กองทุนซาคาต² ที่สามารถเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส ยากจน หรือขัดสน และการยกเว้นไม่ต้องนำระบบดอกเบี้ยมาใช้ เป็นต้น

มูลเหตุจูงใจในการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เกิดจากการที่ผู้ศึกษาอาศัยอยู่ในตำบลท่าอิฐ และผู้ศึกษาเป็นมุสลิมซึ่งเห็นว่ากองทุนมุสลิมมีหลักเกณฑ์การบริหาร จัดการที่แตกต่างจากกองทุนโดยทั่วไปเพราะไม่มีการเรียกเก็บดอกเบี้ย จึงสนใจและต้องการเรียนรู้ถึงปัจจัยต่างๆ และปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานซึ่งทำให้กองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมต้องล้มเหลวหรือบรรลุผลสำเร็จ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาให้ทราบว่าปัจจัยสำคัญอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม
- 1.2.2 เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม
- 1.2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองสำหรับชุมชนมุสลิมในอนาคต

¹ ข้อมูลกระทรวงการคลังและสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ รายงานการประเมินนโยบาย เศรษฐกิจจากหญ้าและหลักประกันสังคม โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

² ทรัพย์สินประเภท เงิน ทองคำ ปศุสัตว์ หรือสินค้าที่มีไว้ขาย ซึ่งคนที่เป็นมุสลิมครอบครอง โดยมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ประมาณ 30,000 บาทและถือไว้ครบรอบ 1 ปี เฉพาะเงินและทองคำต้องแจกจ่ายประมาณ ร้อยละ 2.5 ส่วน ทรัพย์สินประเภทอื่นๆ กำหนดไว้เป็นแต่ละกรณี โดยให้แก่มุสลิมผู้ที่มีสิทธิได้รับ 8 ประเภท คือ ยากที่แทบจะไม่มีรายได้ประจำ คนขัดสนที่รายได้ไม่พอในแต่ละวัน บุคคลศาสนาอื่นที่เข้ามารับนับถือศาสนาอิสลามเพราะอาจ จากญาติมาโดยไม่มีทรัพย์สิน ผู้มีหนี้สินเพราะใช้จ่ายในทางกุศล ผู้เดินทางรอนแรมมาไกลและไม่มีทรัพย์สิน ติดตัวมา ผู้พลีชีพในหนทางที่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่และทาส ซึ่ง 2 ประเภทหลังนี้ไม่มีในประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากองทุนหมู่บ้านใน ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 10 และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอ บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9

1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาใช้เวลา 6 เดือน

1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ

- 1) ศึกษาและทบทวนเอกสารข้อมูล เพื่อให้รู้ที่มาและความสำคัญของกองทุนฯ และ ประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนฯ
- 2) ศึกษาวิเคราะห์ให้ทราบว่าปัจจัยต่างๆ เช่น ด้านความเข้าใจและยอมรับ วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารกองทุนฯ ด้านภาวะผู้นำของประธาน คณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการจูงใจในการทำงานของกรรมการกองทุนฯ ด้านความสอดคล้องและเหมาะสมของ เกณฑ์การอนุมัติเงินยืมกับวิธีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม ด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหาร กองทุนฯ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ รวมทั้งด้านระบบการติดตามและประเมินผล ปัจจัยใดมีอิทธิพล ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของกองทุนฯ มากน้อยเพียงใด
- 3) ศึกษาและประเมินผลร้อยละของวงเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับวงเงิน ที่ขอกู้ยืม ร้อยละของเงินกู้ยืมที่ส่งคืนเปรียบเทียบกับวงเงินกู้ยืม/ต้องชำระ ร้อยละของเงินบริจาคเปรียบเทียบกับ เงินกู้ยืม/ชำระคืน ร้อยละของผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับผู้ขอกู้ยืม และระดับความพอใจของสมาชิกต่อการ บริหารกองทุนฯ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของกองทุนฯ
- 4) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อให้กองทุนฯ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

- 1.4.1 กองทุน หมายถึง กองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบล ละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- 1.4.2 กรรมการกองทุนที่ทำหน้าที่สำคัญ หมายถึง กรรมการที่ทำหน้าที่เป็นประธาน เภรัณูญิก และเลขานุการกองทุนฯ
- 1.4.3 เครือข่ายกองทุน หมายถึง กลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่มีความคิดตรงกัน ประสบปัญหา เดียวกันมารวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ไปจนถึงร่วมแสวงหาทางเลือกใหม่ที่ดีขึ้น โดยเกิด จากการกระตุ้นหรือชี้แนะขององค์กรหรือหน่วยราชการ

1.5 การนำเสนอรายงาน ผู้ศึกษาได้ใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบข้อมูลประกอบการ
พรรณนา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

1.6.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของกองทุนฯ ทั้ง
ในด้านความสำเร็จ และความล้มเหลวของกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.6.2 มีโอกาสได้เรียนรู้ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไป
ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.6.3 นำผลการศึกษาไปชี้แนะเพื่อลดปัญหาและหาแนวทางป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ของกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.7 สรุปท้ายบท

วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย เกิด
ภาวะการว่างงาน และความยากจนเพิ่มขึ้น รัฐบาลได้ใช้นโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น เพื่อ
จัดสรรเงินให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท ให้เป็นแหล่งเงินทุนกู้ยืมในการสร้างงานสร้างอาชีพ
โดยในการดำเนินการชาวบ้านต้องเป็นผู้คิดเองทำเอง แต่เนื่องจากในหลายพื้นที่จะมีชุมชนที่เป็นมุสลิมซึ่งต้อง
ดำเนินวิถีชีวิตให้เป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม รัฐบาลจึงได้เปิดโอกาสให้กองทุนสามารถนำหลักการ
ศาสนาอิสลามมาใช้ประกอบการดำเนินงานได้ เช่น ไม่มีการเรียกเก็บดอกเบี้ย และการให้ม็กองทุนชาคาด เป็นต้น
การบริหารกองทุนลักษณะนี้จึงน่าสนใจว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ และเพื่อให้สามารถประเมินผลการบริหาร
กองทุนที่ใช้หลักการตามศาสนาอิสลามได้ว่า แต่ละพื้นที่จะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ผู้ศึกษาจึงได้
เลือกศึกษาเปรียบเทียบกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชน
มุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

บทที่ 2

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ด และตำบลชะหารอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

2.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : สาระสำคัญของนโยบาย

2.1.1 หลักการจัดตั้งกองทุน

- 1) รัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมรายได้ ให้แก่ประชาชนในทุกชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน
- 2) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านไม่ได้เป็นเงินที่ให้เปล่า แต่เป็นเงินที่ให้แก่หมู่บ้านและชุมชนในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียน
- 3) กองทุนหมู่บ้านมีลักษณะเป็นเงินทุนของหมู่บ้าน เมื่อสมาชิกผู้กู้เงินไปเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ แล้วต้องคืนเงินที่กู้ไปให้แก่กองทุน
- 4) แนวทางและหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน คือ ให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยภาคราชการ จะมีหน้าที่เป็นเพียงผู้วางกรอบ นโยบาย หลักเกณฑ์สำคัญ รวมทั้งให้คำปรึกษาและคำแนะนำทางวิชาการเท่านั้น
- 5) กองทุนหมู่บ้านตั้งขึ้น โดยพิจารณาจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการผลิตในชุมชน

2.1.2 ปรัชญากองทุน

- 1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- 3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- 4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม
- 5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

(สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการพิจารณาเงินกู้สำหรับกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 1)

2.1.3 เป้าหมายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม

- 1) ให้ชุมชนสามารถดำเนินการจัดตั้งกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับ

หลักการศาสนาอิสลาม

- 2) นโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลสามารถดำเนินการได้ทุกชุมชนและครอบคลุมทั่วประเทศ
- 3) ใช้เป็นแนวทางเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดตั้งกองทุนอื่นๆ ที่มีรูปแบบหรือ

ลักษณะเดียวกัน

2.1.4 การจัดองค์กรบริหารกองทุน

1) การจัดองค์กรระดับชาติ

(1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กบท.) มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน

(2) สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(3) คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านส่วนกลางทำหน้าที่สนับสนุนและติดตามการทำงานของคณะอนุกรรมการในระดับจังหวัด การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2) ระดับจังหวัด

(1) คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการระดับอำเภอและสนับสนุนการเตรียมความพร้อม ติดตาม ตรวจสอบ สนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

(2) คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอมีหน้าที่

- สนับสนุนการเตรียมความพร้อม
- สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- สนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุน
- ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนระดับจังหวัดมอบหมาย

(3) คณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอ มีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ

3) การจัดองค์กรระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง

คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่ม องค์กรประชาชน และประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ซึ่งได้มาโดยวิธีชาวบ้านเลือกกันเอง จากการจัดเวทีชาวบ้านจำนวน 9-15 คน ทำหน้าที่บริหาร

จัดการกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(รวีพร คูหิรัญ การศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับหมู่บ้าน (2545,5)

2.2 การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

2.2.1 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม

1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุน สวัสดิภาพที่ดีแก่ประชนในหมู่บ้าน หรือชุมชน

2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและการบริหารจัดการเงินของตนเอง

3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม,3)

รูปที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ดและกองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง

กองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลท่าอิฐ	กองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลละหาร
1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก	1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อให้บริการเงินกู้ยืมแก่สมาชิกโดยไม่มีดอกเบี้ยตามหลักศาสนาอิสลาม	2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีถือหุ้น การฝากเงินสั่งจะ และเงินรับฝาก
3. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ	3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
3.1 เป็นคนเก่งใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ	4. เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ เป็นคนมีความซื่อสัตย์ เสียสละไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข และรู้จักความสามัคคี
3.2 เป็นคนเก่งคิด สร้างสรรค์ แก้ปัญหา	5. เพื่อพัฒนาให้สมาชิกเป็นคนเก่ง 3 ประการคือ เป็นคนเก่งเรียน เก่งคิดและเก่งงาน
3.3 เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน รับผิดชอบ	6. เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3.4 เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน	

2.2.2 องค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการกองทุนฯ

- 1) ประกาศเชิญชวนชาวบ้านในชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อสรรหาอาสาสมัครที่สนใจเข้าเป็นกรรมการกองทุน
- 2) ที่ประชุมเสนอชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกรรมการ โดยพิจารณาผู้ที่สนใจและพร้อมที่จะสละเวลาทำงานให้กองทุน และขอมติสนับสนุนจากที่ประชุม
- 3) ที่ประชุมเลือกประธานกองทุนจากกรรมการที่ได้รับการคัดสรร ส่วนการแต่งตั้งกรรมการให้รับหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ คณะกรรมการกองทุนพิจารณามอบหมายกันเองตามความสามารถและเหมาะสม

2.2.3 หลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาอนุมัติเงินยืม

รูปที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาอนุมัติเงินยืมของกองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลทำอิฐอำเภอปากเกร็ด และตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง

กองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลทำอิฐ	กองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลละหาร
1.การกู้ยืมต้องนำไปใช้ในกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานหรือเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน	1. การกู้ยืมต้องนำไปใช้ในกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานหรือเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน
2. กำหนดวงเงินร้อยละ 70 ของเงินที่ได้รับจากรัฐบาลหรือ 700,000 บาท สำหรับเป็นเงินให้กู้ยืม ส่วนอีกร้อยละ 30 เก็บไว้เป็นทุนสำรองกรณีฉุกเฉิน เช่น ให้กู้ยืมเมื่อมีเหตุการณ์ตายหรืออุบัติเหตุภัยพิบัติ	2. สมาชิกที่จะขอกู้เงินต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้ยืมเงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมอย่างชัดเจน และลักษณะโครงการต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน
3.วงเงินกู้ยืมไม่เกิน 20,000 บาทต่อราย หากมากกว่า 20,000 บาทแต่ไม่เกิน 50,000 บาท ให้สมาชิกร่วมพิจารณาชี้ขาด กรณีกู้ฉุกเฉินเพื่อประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร กำหนดวงเงินไม่เกิน 3,000 บาทต่อราย	3. วงเงินกู้ยืมไม่เกิน 20,000 บาทต่อราย หากมากกว่า 20,000 บาทแต่ไม่เกิน 50,000 บาท ให้สมาชิกร่วมพิจารณาชี้ขาด กรณีกู้ฉุกเฉินเพื่อประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้เงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือเพื่อเก็งกำไรไม่ได้ กำหนดวงเงินไม่เกิน 3,000 บาทต่อราย
4. เงื่อนไขการอนุมัติเงินกู้ยืมสมาชิกที่จะขอยืมต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินอย่างชัดเจน เป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง ชัดเจน มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน	4. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้ สมาชิกต้องจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด
5. การอนุมัติเงินกู้ยืมคณะกรรมการจะมีการประชุมทุกวันที่ 16 ของเดือนเพื่อพิจารณาโครงการที่สมาชิกยื่นขอ โดยพิจารณาโครงการที่มีความเป็นไปได้	5. การทำสัญญาเงินกู้ยืมทุกประเภท จะแต่งตั้งกรรมการอย่างน้อย 2 คนเป็นผู้ลงนามในสัญญา

<p>ตามลำดับก่อนหลังของการยื่นขอ</p> <p>6. กรณีครอบครัวที่อยู่รวมกันจะให้สิทธิกู้ยืมได้ไม่เกิน 3 ราย ต่อครอบครัว(เฉพาะ หมู่ 7)</p> <p>7. เงินกู้ยืมทุกประเภทต้องทำสัญญากับคณะกรรมการกองทุน</p> <p>8. เงินกู้ยืมปกติวงเงิน 20,000 บาท และเงินกู้ยืมพิเศษวงเงิน 50,000 บาท ต้องมีสมาชิกของกองทุนจำนวน 2 คน ค้ำประกัน ส่วนเงินกู้กรณีฉุกเฉินให้ทำเฉพาะสัญญาต่อคณะกรรมการกองทุน</p> <p>9. การชำระคืนเงินกู้ปกติและพิเศษให้มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 เดือนและชำระเท่าๆกันจำนวน 10 เดือนจากเงินต้นไม่เกิน 1 ปี ไม่มีดอกเบี้ยตามหลักศาสนาอิสลาม ส่วนเงินกู้ยืมฉุกเฉินให้ส่งคืนทั้งหมดภายใน 180 วัน (3 เดือน)</p> <p>10. ผู้กู้ยืมที่ค้างชำระจะมีบทลงโทษไม่ให้เกิดความชัดเจนภายใน 2 ปี และจะออกไปเดือนพร้อมเรียกผู้ค้ำประกันลงนามกำกับยอมรับสภาพค้างชำระและให้ผู้ยืมหาทางผ่อนใช้หรือให้ผู้ค้ำประกันช่วยผ่อนชำระ (เฉพาะ หมู่ 7)</p>	<p>6. หลักประกันเงินกู้ยืม ต้องใช้สมาชิกกองทุนฯ 2 คนเป็นผู้ค้ำประกัน สมาชิกหนึ่งมีสิทธิค้ำประกันได้ไม่เกิน 2 คน ส่วนเงินกู้เพื่อการอันจำเป็นให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว</p> <p>7. การชำระคืนเงินกู้ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมเงินสมทบภายใน 1 ปี</p> <p>8. อัตราเงินสมทบร้อยละ 1 บาท ต่อเดือน</p> <p>9. การดำเนินการกับผู้ผิดสัญญา</p> <p>9.1 ค่าปรับอัตราร้อยละ 50 สตางค์ต่อวัน</p> <p>9.2 ถ้าผิดนัดส่งคืนเงินกู้ 3 เดือนขึ้นไป จะปรับ ตามข้อ 9.1 และงดให้กู้ตลอดไป แต่ยังมีสิทธิได้รับปันผลเหมือนสมาชิกทั่วไป</p> <p>9.3 สมาชิกมีสิทธิทำหนังสือผ่อนผันการชำระหนี้ได้ไม่เกิน 2 ครั้งครั้งละไม่เกิน 3 เดือน โดยต้องเสียค่าปรับ หากเกินกำหนดผ่อนผัน คณะกรรมการจะริบเงินสะสมทุกประเภทของผู้กู้มาชำระหนี้ หากไม่พอให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบชำระหนี้จนครบ และบอกเลิกการเป็นสมาชิกกองทุน</p> <p>9.4 กรณีผู้มีได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ หรือมีหลักฐานว่ามีการใช้เงินนอกกรอบวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันควร ให้คณะกรรมการมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมเงินสมทบหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระเต็มจำนวนโดยทันที</p>
--	---

2.2.4 งบประมาณเพื่อการบริหารกองทุนฯ

รูปที่ 2.3 ตารางเปรียบเทียบงบประมาณเพื่อการบริหารกองทุนฯ ของกองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ด และตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง

กองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลท่าอิฐ	กองทุนหมู่บ้านฯ ตำบลละหาร
1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุน

และชุมชนเมืองแห่งชาติ	หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้มาโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน	2. ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน
3) เก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นสมาชิกรายละ 50 บาท เพื่อเป็นค่าบัตรสมาชิกและค่าเอกสาร	3. ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของสมาชิกทั้งที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มโดยชำระภายใน 10 วันหลังจากได้รับการพิจารณา รับเข้าเป็นสมาชิก
4) สมาชิกกองทุนร่วมบริจาคเมื่อนำเงินยืมมาชำระคืน โดยกรรมการไม่ได้กำหนดจำนวนที่แน่นอน	4. ค่าหุ้นที่สมาชิกแรกเข้าต้องถือมูลค่าหุ้นละ 30 บาท โดยถืออย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นที่มีอยู่ในกองทุน
	5. เงินฝากสัจจะ ที่สมาชิกต้องส่งทุกเดือนๆละเท่าๆกัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่าปีละ 600 บาทและสูงสุด 5,000 บาท โดยส่งทุกวันที่ 5 ของเดือน
	6. เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
	7. เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือติดพันอื่นใด เช่น เงินบริจาค

2.2.5 ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกองทุนฯ

- 1) การเป็นตำบลใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เงินทุนที่ได้รับจึงให้บริการสมาชิกได้ในจำนวนจำกัด
- 2) กรรมการกองทุนบางคนให้ความร่วมมือในการทำงานไม่เต็มที่ เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นเพราะไม่ได้รับค่าตอบแทน หรือบางส่วนมีภารกิจส่วนตัวมาก กรรมการอื่นๆ ไม่สามารถบังคับให้ร่วมมือได้
- 3) กรรมการเลือกจากคนในชุมชน การปฏิบัติงานจึงผ่อนปรนแก่สมาชิกมาก ทำให้สมาชิกขาดความเกรงใจเกิดผลเสียต่อการผ่อนชำระเงินกู้ยืมไม่ตรงเวลา
- 4) สมาชิกเป็นชาวบ้านที่มีการศึกษาน้อยและต้องใช้เวลาทำมาหากิน การรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำได้ยาก
- 5) เครือข่ายกองทุนเพื่อการรวมกลุ่มอาชีพในบางกองทุนเป็นไปค่อนข้างยาก เพราะคนในชุมชนขาดความเสียสละในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ดีกว่าให้แกกัน เนื่องจากเห็นว่าประสบการณ์ของตนต้องเก็บไว้ให้เฉพาะลูกหลาน
- 6) ความผูกพันกับสถาบันอื่นหรือองค์กรอื่นๆ ในตำบล ไม่ใช่ลักษณะร่วมคิดร่วมทำ แต่เป็นการชี้หน้าของกลุ่มคนที่มีอิทธิพล ซึ่งขาดทักษะการเป็นผู้นำในด้านการพัฒนาเพราะมุ่งหวังผลประโยชน์ทางการเมืองเท่านั้น

2.3 สรุปท้ายบท

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลที่ต้องการให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิก เพียงแต่ไม่มีการเรียกเก็บดอกเบี้ย การบริหารกองทุนอาศัยเงินบริจาคและเงินสมทบของสมาชิก รวมทั้งค่าธรรมเนียมการเข้าเป็นสมาชิก โดยคณะกรรมการกองทุน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เข้าทำหน้าที่ถือเป็นบุคคลที่เสียสละเพราะไม่มีค่าตอบแทน และเพื่อให้สามารถกระจายเงินแก่สมาชิกให้ได้จำนวนมากที่สุดคณะกรรมการกองทุนฯ ส่วนใหญ่จึงกำหนดเงื่อนไขการให้กู้ยืมได้รายละไม่เกิน 20,000 บาท และมีสมาชิกค้ำประกัน 2 คน ชำระภายใน 1 ปี และจากการที่สมาชิกบางคนขาดความรับผิดชอบและเห็นว่าระเบียบกองทุนฯ ไม่มีบทลงโทษ แม้คณะกรรมการจะผ่อนปรนการชำระคืนเงินกู้ยืมแต่สมาชิกบางคนยังละเลยการชำระหนี้

บทที่ 3

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอกรอบที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง : การทบทวนวรรณกรรม

3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของนโยบายกับความสำเร็จของกองทุนฯ

นโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศสงครามกับความยากจน 4 นโยบาย ประกอบด้วย นโยบายพักหนี้เกษตรกร นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง นโยบายธนาคารประชาชน และโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยแนวคิดนโยบายกองทุนหมู่บ้านด้านเศรษฐกิจ คือ รัฐบาลมุ่งใช้เงินยืมจากธนาคารออมสินส่งไปที่หมู่บ้าน เพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชน เพิ่มการขยายของ เพิ่มร้านค้า เพิ่มการเสียภาษี และทำให้รัฐมีเงินไปหมุนเวียนใช้คืนธนาคารออมสิน ส่วนด้านสังคมและการเมือง คือการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมโดยตัวแทนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมการกองทุน จะร่วมกันตัดสินใจในการสร้างเสริมรายได้ของสมาชิก เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนในหมู่บ้านจากวิถีชีวิตเดิม (สุทัศน์ เงินหมื่น และคณะ, นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 12 – 13)

ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เพรสแมนและวิลด์ฟัสกี ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า หมายถึงระดับการเกิดขึ้นของผลนโยบายที่คาดคะเนไว้ เป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งไปสู่การกระทำให้บรรลุผล

วรเดช จันทรศร ได้กล่าวถึงการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นการแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติในโครงการให้ดีขึ้น

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์ ได้กล่าวถึงการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลหรือความสำเร็จของนโยบายนั่นเอง

อาคม ใจแก้ว ให้ความหมายว่าการศึกษานโยบายไปปฏิบัติจะมีจุดร่วมที่สำคัญคือ การปฏิบัติภายใต้ข้อจำกัดของนโยบาย โดยมีกลุ่มบุคคล ขั้นตอนกระบวนการที่เข้ามาเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายในที่สุด

สรุปได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมระดับรูปธรรม อันเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบายทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรด้านการบริหาร เช่น คน วัสดุงบประมาณ เข้ามาเกี่ยวข้องสนับสนุนเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กลไกที่สำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ 1) บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวคือ ผู้มีส่วนกำหนดนโยบาย เมื่อกำหนดแล้วต้องมีการติดตามประเมินผล บางครั้งต้องเข้าแทรกแซงเพื่อให้ นโยบายปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมาย ส่วนกลุ่มที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติโดยตรงได้แก่ ข้าราชการ 2) องค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นบุคคลหรือกลุ่มที่ดำเนินการแทนผู้มีหน้าที่โดยตรง 3) เครือข่ายของการสื่อความหมาย และกลไกควบคุมการปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้นำเอานโยบายไปปฏิบัติ

4) ผลประโยชน์อันเกิดจากนโยบายนั้น ๆ ซึ่งอาจออกมาเป็นผลผลิตนโยบาย หรือกฎระเบียบต่างๆ (วิจารณ์จริยเวชวิวัฒนาและคณะ,นโยบายการกระจายอำนาจการปกครองและการบริหารให้แก่ท้องถิ่น (2540,18-19)

3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในการบริหาร ภาวะผู้นำและการจูงใจในการทำงานกับประสิทธิผลในการบริหาร

การบริหารจัดการ(Management) หมายถึงกระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การจากการทำงานร่วมกันโดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารจัดการ(Management Process) หมายถึงกระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การโดยมีขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำ 4) การควบคุมการใช้ทรัพยากรต่างๆ ขององค์การและการจัดการ

Henri Fayol ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลไว้หลายประการ เช่น องค์การควรมีการแบ่งงานกันทำ การให้อำนาจต้องควบคู่กับความรับผิดชอบ การมีระเบียบวินัยที่จะยอมรับข้อตกลงซึ่งใช้ร่วมกัน การมีเป้าหมายเดียวกัน การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนตัวน้อยกว่าส่วนรวม การใช้หลักความเสมอภาคเพื่อให้เกิดความยุติธรรม การที่ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและสมาชิกมีความสามัคคี

Elton Mayo สรุปผลการศึกษาที่ Hawthorn ได้ว่า การเพิ่มผลผลิตเกิดจากปัจจัยทางสังคม เช่น ขวัญกำลังใจ มิตรภาพอันน่าพอใจระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ความรู้สึกในการเป็นเจ้าของและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, องค์การและการจัดการ, 18,47 – 48,51)

คีธ เดวิส(Keith Davis) กล่าวว่าภาวะการเป็นผู้นำหมายถึง ความสามารถในการจูงใจให้บุคคลอื่นกระทำการมุ่งสู่เป้าหมายอย่างกระตือรือร้น

การจูงใจให้กระทำการสิ่งต่างๆ ซึ่ง**มาสโลว์(Maslow)**ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการคือ ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ ความต้องการในความปลอดภัยและมั่นคง ความต้องการในทางสังคม ความรักใคร่ และความเป็นเจ้าของ ความต้องการที่จะได้รับความยกย่องและเป็นที่ยอมรับ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด มาสโลว์ มีความเห็นว่า บุคคลพยายามที่จะตอบสนองความต้องการของตนตามลำดับจากขั้นพื้นฐานและขั้นเหนือขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงขั้นที่ต้องการความสำเร็จสูงสุด

(สร้อยตระกูล ดิทยานนท์ อรรถมานะ, พฤติกรรมองค์การทฤษฎีและการประยุกต์,2545,92-93,254)

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและระบบการติดตามประเมินผลกับประสิทธิผลการบริหาร

เจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 ที่เน้นหลักการกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น โดยทุกภาคส่วน เช่น ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน ชุมชนพื้นฐานรากหญ้า นักวิชาการ และภาคส่วนอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการร่วมในความรู้สึกเป็นเจ้าของ การศึกษาชุมชน การวางแผน

การดำเนินการพัฒนา การรับผลประโยชน์ การติดตามและประเมินผลการพัฒนา (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 119 – 121)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไว้ 7 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ที่เป็นรากฐานสำคัญและภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทย ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี ที่ให้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน โดยสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องและมีคุณภาพ อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมโดยส่งเสริมให้คนมีงานทำ มุ่งสร้างผู้ประกอบการส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก กระจายโอกาสการมีงานทำในทุกๆ พื้นที่ของประเทศ 3) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ เน้นการพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของสังคม มีการรวมพลังแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) การแก้ปัญหาความยากจนในชนบทและเมืองภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ที่มุ่งเน้นการปรับกระบวนการพรรคและการจัดการ การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นองค์รวม เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เน้นที่ตัวคนจน ด้วยการพัฒนาศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถให้คนจนก่อร่างสร้างตัวพึ่งตนเองมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 , 8-10)

ศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ กล่าวว่า การบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง การบริหารจัดการที่ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ได้รับประโยชน์ที่สมควรได้รับอย่างสมดุลและเป็นเป็นธรรม โดยมีหลักการสำคัญ 4 ประการที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนได้ คือ 1) หลักการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่ม 2) หลักการบริหารอย่างโปร่งใส 3) หลักความรับผิดชอบ 4) การยึดมั่นในหลักของความถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 40 ฉบับที่ 4 กันยายน - ตุลาคม 2546, 4 – 6)

สคริฟเวน ได้ให้คำนิยามการประเมินไว้ว่า การประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบในการประเมิน เป้าหมายที่สำคัญของการประเมินก็คือ การตัดสินใจคุณค่าให้กับกิจกรรมใดๆ ที่ต้องการประเมิน นอกจากนี้ สคริฟเวนยังได้จำแนกประเภทและบทบาทของการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การประเมินระหว่างดำเนินการ เป็นบทบาทของการประเมินงาน กิจกรรม หรือโครงการใดๆ ที่บ่งชี้ถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานนั้นๆ ผลจากการประเมินดังกล่าวนี้สามารถจะนำไปใช้เพื่อการพัฒนางานดังกล่าวให้ดีขึ้น จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่าเป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุง 2) การประเมินผลรวม เป็นบทบาทของการประเมินเมื่อกิจกรรมหรือโครงการใดๆ สิ้นสุดลงเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่าความสำเร็จของโครงการนั้นๆ รวมทั้งนำเอาความสำเร็จหรือแนวทางที่ดีไปใช้กับไปใช้กับงานหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในโอกาสต่อไป จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่าเป็นการประเมินสรุปรวม (เยวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี ,การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ, 2546, 35)

3.1.4 ผลงานบริหารเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของไทย

ส่วนส่งเสริมและพัฒนาทุน สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 10 กรมพัฒนาชุมชนได้จัดทำเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการอนุกรรมการ

สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุน โดยรวบรวมข้อมูลจากการติดตามความก้าวหน้าของกองทุนจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี กรมการพัฒนาชุมชน สถาบันราชภัฏ เวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อ 26 มิถุนายน 2546 พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนสรุปได้ว่า

- 1) เงินที่กู้มาไม่เพียงพอกับการลงทุน
- 2) เงินกู้ได้รับไม่ตรงกับช่วงการผลิต จึงนำไปใช้จ่ายอย่างอื่น
- 3) การใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 4) คนจนไม่ได้รับเงินกู้ เพราะไม่มีคนค้ำประกันและกรรมการเห็นว่ามีความเสี่ยงที่จะได้รับชำระคืน
- 5) การฝึกอบรมกรรมการด้านการบริหารจัดการมีน้อย และไม่มีคุณภาพ
- 6) ในเขตกรุงเทพฯ การกำหนดหลักเกณฑ์ชุมชนเมืองว่าเป็นชุมชนประเภทใดบ้าง ลำช้า ชุมชนส่วนใหญ่มีขนาดเล็กกว่า 100 ครัวเรือน การรวมตัวกันจากต่างชุมชนจึงทำได้ยาก อีกทั้งมีการขอ สับเปลี่ยนชุมชนบ่อยครั้ง ประกอบกับระเบียบการรับสมัครเข้มงวด เช่น ต้องมีทะเบียนบ้านอยู่ในชุมชน การเรียก ประชุม 3 ใน 4 เพื่อเปิดเวทีประชาคมทำได้ยาก เพราะส่วนใหญ่เป็นผู้เช่าไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านชุมชน และขาด หน่วยงานให้คำปรึกษาแนะนำ ในด้านการบริหาร บัญชี กฎหมาย รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่การจัดตั้ง กองทุน ประโยชน์ที่จะได้รับ ทำให้ไม่กล้าตัดสินใจที่จะดำเนินงานกองทุน
- 7) ธนาคารออมสินอยู่ห่างไกลจากชุมชน ไม่สะดวกในการติดต่อ
- 8) การกำหนดระยะเวลาในการผ่อนชำระเงินกู้ภายใน 1 ปี มีช่วงเวลาน้อยไป
- 9) กรรมการไม่มีประสบการณ์และทักษะในการบริหาร
- 10) การดำเนินงานกองทุนชุมชนเมืองเป็นไปได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ และสมาชิกไม่ค่อยเห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานรวมทั้งไม่ประสงค์ขอรับการสนับสนุน จากกองทุนฯ
- 11) ประชาชนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุน อาทิ บางราย เข้าใจว่ากู้เงินแล้วไม่ต้องใช้คืนกองทุน
- 12) คณะกรรมการกองทุนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องรับภาระค่าใช้จ่าย ต่างๆ รวมทั้งไม่มีค่าตอบแทน นอกจากนี้ยังขาดประสบการณ์ในการบริหารเงินกองทุน และมีความเข้าใจไม่ชัดเจน เกี่ยวกับระบบบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 13) ในเรื่องการเดินบัญชี ยังมีหลายกองทุนที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์โดยเฉพาะใน ขั้นตอนการคืนเงิน เมื่อผู้กู้ส่งคืนเงินกู้มักจะนำเงินกู้อไปส่งคืนกับคณะกรรมการกองทุนโดยตรง แทนที่จะปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์โดยนำไปเข้าบัญชีของผู้กู้แล้วเขียนใบเบิกเงินไปเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน เหตุผลเกิดจากความเชื่อใจกันและ เพื่อความสะดวกเนื่องจากบางหมู่บ้านอยู่ห่างไกลจากธนาคาร
- 14) การฟ้องร้องดำเนินคดีในกรณีผู้กู้ยืมเงินกองทุนไม่ปฏิบัติตามสัญญา ยังไม่มีความ ชัดเจนในข้อกฎหมาย

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอแนะว่า

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) ควรมีการผ่อนผันระยะเวลาการใช้คืนเงินกู้ โดยไม่ถือว่าผิดนัดชำระ ซึ่งอาจจะชำระแต่ดอกเบี้ย ไม่ต้องคืนเงินต้นในปีแรกได้โดยให้เวลาไม่เกิน 2 ปี
- 2) กองทุนที่มีการบริหารจัดการดีแสดงถึงประสิทธิภาพการประกอบการของกองทุน ซึ่งจะสะท้อนภาวะเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของสมาชิกในหมู่บ้านด้วย ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และที่สำคัญคือมีความซื่อสัตย์และควรใช้ความรอบคอบในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิก เพื่อให้มีการลงทุนในกิจกรรมที่คุ้มค่าและควรให้มีพี่เลี้ยงช่วยเหลือในเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ รวมทั้งควรเน้นย้ำการใช้จ่ายเงินกู้ของผู้กู้แต่ละราย ให้ใช้จ่ายเงินไปในทางที่เป็นประโยชน์และเพิ่มผลผลิตให้มากที่สุด
- 3) สทบ. ควรมีการประชาสัมพันธ์งานกองทุนหมู่บ้านในเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน และต้องมีการทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนก่อนว่า กองทุนที่รัฐบาลให้เงินมีได้ให้เปล่า และกรรมการกองทุนต้องมีประสบการณ์และมีความเข้มแข็ง สมาชิกต้องให้ความร่วมมือ โดยใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน รวมทั้ง สทบ. ควรผลิตสื่อทางด้านวิชาการต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการกองทุนด้วย
- 4) สทบ.ควรมีการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถทำนิติกรรมต่างๆได้ด้วยตนเอง

คณะบดีทิตกองทุนสถาบันราชภัฏนครราชสีมาและคณะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในปี 2545 โดยเก็บข้อมูลจากการดำเนินงานจริงในภาคสนาม ใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์และสังเกต จากตัวอย่างกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ 21 อำเภอ 6 กิ่งอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กองทุนใน 21 อำเภอ 6 กิ่งอำเภอ ของจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในด้านการบริหารกองทุน เนื่องจากกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย ภาครัฐจึงจำเป็นต้องประสานงานและเข้าดูแลเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างใกล้ชิด ประกอบกับจังหวัดนี้เป็นจังหวัดใหญ่มีประชากรหนาแน่น เงินที่ได้รับจัดสรรกองทุนละ 1 ล้านบาท ไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ซึ่งกลุ่มผู้วิจัยเสนอแนะว่า

- 1) ด้านนโยบายและการจัดสรรงบประมาณ
 - (1) ควรมีการประเมินการบริหารกองทุน และจัดระดับคุณภาพ เพื่อกระตุ้นให้แต่ละกองทุนมีการพัฒนาคุณภาพจากระดับเดิม
 - (2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณตามระดับการประเมิน
 - (3) การจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงขนาดของหมู่บ้าน
 - (4) ควรมีการนำร่องหมู่บ้านที่บริหารจัดการกองทุนมีประสิทธิภาพ โดยการจัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน ระดมทุนจากสมาชิกในหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านอื่นๆ
- 2) ด้านการควบคุมและติดตามการดำเนินงาน

- (1) ควรมีการตรวจสอบการใช้เงินกองทุนจากส่วนกลาง
- (2) ควรมีการแลกเปลี่ยนผู้ตรวจสอบระหว่างหมู่บ้าน
- (3) พัฒนาการควรมีส่วนช่วยติดตามดูแลการใช้เงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้

3) ด้านระเบียบกองทุน

- (1) ควรมีการกำหนดเกณฑ์การจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุนให้ชัดเจนจากส่วนกลาง เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- (2) ควรมีที่ปรึกษาทางกฎหมายให้กับคณะกรรมการกองทุน

สุทัศน์ เงินหมื่นและคณะ ศึกษาเรื่องนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในปี 2545 การศึกษาใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในภาคสนามใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ โดยใช้ตัวอย่างกองทุนหมู่บ้าน 40 กองทุน ในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ภาคละ 10 กองทุน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ตัวแทนของภาคราชการและประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยในการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านมาปฏิบัติอย่างเร่งด่วนและการให้ชาวบ้านเลือกตัวแทนมาเป็นกรรมการกองทุน แต่มีผลให้เกิดปัญหาในช่วงการบริหารจัดการกองทุน เนื่องจากไม่เคยมีประสบการณ์การบริหารกองทุนมาก่อน โดยเฉพาะปัญหานี้ค้างชำระ ซึ่งหากให้ผู้ค้าประกันรับใช้หนี้แทนคงเป็นไปได้ยาก การใช้มาตรการทางกฎหมายไม่ควรกระทำ เพียงแต่กรรมการกองทุนติดตามการใช้เงินกู้อย่างสม่ำเสมอและเตือนให้สมาชิกชำระเมื่อใกล้ถึงกำหนดก็น่าจะพอแล้ว คณะผู้ศึกษาเสนอแนะว่า

1) การดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเร่งด่วนที่นับว่าประสบความสำเร็จในด้านของการดำเนินงาน ด้านการจัดตั้งและการโอนเงินไปให้หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท แต่ที่ควรต้องพิจารณาปรับปรุง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านในระยะยาว โดยการจัดสรรเงินกองทุนควรให้เกิดความเป็นธรรมตามความหนาแน่นของประชากร ชุมชนที่มีครัวเรือนเกินกว่า 200 ครัวเรือน ควรได้รับการจัดสรรเงินกองทุนจำนวนเกินกว่า 1 ล้านบาท และควรปรับระยะเวลาการเบิกจ่ายเงินกองทุนให้เหมาะสมกับฤดูกาลทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนที่กู้เพื่อการผลิตสามารถใช้เงินให้เกิดประโยชน์เต็มที่ ในช่วงที่ต้องการใช้เงิน ไม่ใช่กู้ล่วงหน้าเก็บไว้เพื่อรักษาสีทึบเท่านั้น

2) ในด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามโครงการ กลไกการบริหารเดิมจากระบบ 3 ประสานที่กำหนดไว้ เริ่มจากการกำหนดนโยบายจากภาคการเมือง แล้วส่งต่อไปให้ภาคราชการร่วมกำหนดระเบียบวางกรอบแนวทางปฏิบัติ กำหนดแผนงานจัดสรรงบประมาณ และขั้นตอนการดำเนินงาน จากนั้นจึงส่งต่อไปให้ชุมชนระดับหมู่บ้าน ดำเนินงานกับสถาบันการเงินโดยตรงนั้นมีภาคชุมชนจำนวนมากยังไม่พร้อม ควรจะปรับปรุงโครงสร้างกลไกการบริหารเป็นระบบ 4 ประสาน โดยเพิ่มบทบาทของภาคประชาสังคม โดยให้ภาคราชการส่งต่อไปให้ภาคประชาสังคมร่วมกับภาคชุมชนขับเคลื่อนนโยบายกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ภาคประชาสังคมทำให้ชุมชนเข้มแข็งก่อนแล้วจึงนำเงินกองทุนไปแก้ปัญหาความยากจนระดับรากหญ้าทั่วยุทธประเทศต่อไป

3) การดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้าน องค์กรกลางไม่ควรพิจารณาความสำเร็จเพียงแต่ผลการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและการโอนเงินไปให้หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท มีเงินยืมถึงมือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ได้ครบตามเป้าหมายเท่านั้น ควรกระตุ้นให้ภาคราชการนำการประชาสัมพันธ์ ติดตามให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านร่วมกับภาคชุมชน และภาคประชาสังคมอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการประเมินผล

ความสำเร็จทางสังคม ว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งขณะนี่ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้ด้วย

4) ควรจะมีกลไกหรือมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านเป็นเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเป็นกลุ่มพื้นที่ อาจพิจารณาจัดเป็นรูปแบบ เครือข่าย สหพันธ์ หรือชมรม เช่นเดียวกับ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเวียนชาวบ้านสงขลา หรือ หรือสหพันธ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดสงขลา ซึ่งการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย เป็นอิสระ เน้นความเข้มแข็งให้กับชุมชน นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสังคมอีกทางหนึ่ง

5) ในเรื่องการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระควรพิจารณาใช้มาตรการทางสังคม โดยให้ชุมชนร่วมกันพิจารณากำหนดวิธีควบคุมกันเอง อาจจะใช้วิธีการเปิดเวทีชาวบ้านเพื่อพิจารณาก่อน เมื่อไม่ได้ผลจึงใช้มาตรการทางกฎหมายเป็นขั้นตอนสุดท้าย ระเบียบการชำระคืนกองทุนหมู่บ้านควรปรับให้มีการยืดหยุ่นและแตกต่างกันไปตามลักษณะการประกอบอาชีพและความสะดวกของผู้กู้ยืม เช่น ผู้ที่ค้าขายควรให้ชำระคืนเป็นรายเดือน เกษตรกรที่นำไปเพาะปลูกควรให้ชำระคืนหลังฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งจะมีผลช่วยลดปัญหาอันจะเกิดจากการตกเขียว และกดราคาสินค้าเกษตรจากพ่อค้าคนกลางในอนาคต

เยาวนุช แสงยนต์ ศึกษาเรื่องการใช้กองทุนหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาอาชีพและการสร้างงานอย่างยั่งยืน ในปี 2545 เป็นการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า แนวทางในการใช้กองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างงานอย่างยั่งยืน มี 2 แนวทาง คือ แนวทาง ที่ 1 การเสริมสร้างความยั่งยืนให้แก่กองทุนหมู่บ้านและ แนวทางที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและการสร้างอย่างยั่งยืน โดยในส่วนของ การเสริมสร้างความยั่งยืนให้แก่กองทุนหมู่บ้านใช้กระบวนการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้สมาชิกได้เรียนรู้สาเหตุที่ทำให้การประกอบอาชีพหรือการทำธุรกิจล้มเหลว ซึ่งต้องรู้ปัจจัยภายในตนเองว่ามีความรู้ ความถนัดสอดคล้องกับอาชีพใด แต่ละอาชีพต้องใช้ความสามารถอย่างไร และปัจจัยภายนอก คือ การไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ และส่งเสริมให้สมาชิกเรียนรู้เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพและการต้องให้มีเงินทุนต่อไป สำหรับแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและการสร้างอย่างยั่งยืน ต้องจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเพื่อให้ผู้กู้นำไปใช้ และสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และผู้ศึกษาได้เสนอแนะว่า

1) ควรมีการประสานงาน และร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรต่างๆในพื้นที่ ทั้งภาคเอกชน องค์กรอิสระ ภาคราชการ กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำความเชี่ยวชาญในเชิงวิชาการ และความโดดเด่นในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น มาผสมผสานสิ่งที่มีคุณค่าของแต่ละฝ่ายเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนให้แก่กองทุนหมู่บ้านและการส่งเสริมการมีงานทำอย่างยั่งยืนต่อไป

2) การร่วมกันคิด โดยร่วมกันคิดว่าใคร จะทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร หรืออีกนัยหนึ่งก็คือร่วมกันวางแผนการทำงานร่วมกัน

3) การร่วมกันทำ หมายถึง ร่วมมือกันทำงานตามที่ได้คิดหรือวางแผนไว้ เพื่อให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้แสดงศักยภาพหรือจุดเด่นของตนเอง เห็นคุณค่า เชื่อมั่นไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำงานเป็นทีม ใช้ทัศนคติเชิงบวก มีการทำงานที่โปร่งใส ภาครัฐหรือราชการต้องไม่ใช้การบังคับ การควบคุมหรือการครอบงำในการทำงาน

รวีพร คูหิรัญ ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับหมู่บ้าน ในปี 2545 โดยเป็นการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และศึกษาในภาคสนามใช้วิธีสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกต จากผู้เกี่ยวข้อง 424 ราย ประกอบด้วยกรรมการกองทุน 99 ราย และสมาชิก 325 ราย จากตัวอย่างกองทุนจำนวน 49 กองทุน ที่กระจายตามภูมิภาคต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ไม่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนระดับจังหวัด อำเภอ และคณะกรรมการเครือข่ายระดับอำเภอไม่ค่อยมีบทบาทในการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ส่วนบัณฑิตอาสาสมัครกองทุนตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนส่วนใหญ่เข้ามาในหมู่บ้านเพื่อเก็บข้อมูล สำหรับปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนได้แก่

- 1) สมาชิกกองทุนนำเงินไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์
 - 2) กรรมการกองทุนบางคนมีความสำคัญในการเป็นเจ้าของกองทุนและการเสียสละเพื่อ
- กองทุนน้อยมาก
- 3) ขาดระบบสารสนเทศที่ดีเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิผล
 - 4) ระยะเวลาการคืนเงินกู้บางประเภทไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง
 - 5) ผู้ทำบัญชีมีความรู้ด้านการจัดทำบัญชีไม่เพียงพอและหลายกองทุนไม่มีการจัดทำบัญชี
 - 6) ไม่มีการตรวจสอบภายใน

ประสิทธิภาพ

ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

- 1) ควรพิจารณาการขยายระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้จากหนึ่งปีเป็นมากกว่าหนึ่งปีตามความเหมาะสมกับข้อเท็จจริงของประเภทการนำเงินกู้ยืมไปใช้ตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความสามารถในการชำระคืน
- 2) ควรมีระบบในการติดตามและกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลและวัดผลทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา เพื่อสรุปผลงานและประชาสัมพันธ์ ตลอดจนทราบบัญญาและหาแนวทางแก้ไขการดำเนินงาน
- 3) ควรมีการจัดทำกรณีศึกษากองทุนระดับหมู่บ้านและชุมชนเมืองดีเด่น เพื่อเป็นแบบอย่างและขยายผลแก่กองทุนหมู่บ้านอื่นๆ
- 4) ควรเสริมสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของเงินกองทุนร่วมกันและการเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 5) ควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในเรื่องการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามความเหมาะสมและจำเป็นอย่างประหยัด เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานให้กองทุนไม่เดือดร้อนและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กองทุนตามสมควร
- 6) กองทุนควรจัดให้มีข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ เช่น มีข้อมูลการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุน เพื่อประกอบการพิจารณาให้กู้ยืม เพื่อให้เงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์

7) คณะอนุกรรมการและคณะทำงานสนับสนุนในระดับจังหวัด/อำเภอควรตระหนักในบทบาทหน้าที่และภารกิจอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะช่วยให้กองทุนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดย

- (1) กำหนดยุทธศาสตร์เป้าหมายและแผนการดำเนินงานเชิงรุกให้ชัดเจน
- (2) สนับสนุนการสร้างงาน พัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ของสมาชิกที่ชัดเจนเป็นระบบและวัดผลได้
- (3) จัดให้มีการอบรมเพื่อให้ความรู้ด้านบัญชี การควบคุมภายใน การตรวจสอบและการติดตามผล เพื่อให้กองทุนสามารถจัดทำรายงานเสนอผู้เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

เกรียงไกร กัญยะ ศึกษาเรื่องการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ในปี 2545 โดยการศึกษาใช้วิธีศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นระยะเวลา 7 เดือน ด้วยวิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์สมาชิก กรรมการกองทุน และชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในหมู่บ้านโคกกอง ตำบลหนองยาง จังหวัดหนองคาย พบว่า คณะกรรมการกองทุนมีการบริหารเงินทุนโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือให้สมาชิกกู้ยืมโดยมีระยะเวลา 1 ปี จำนวน 900,000 บาท และอีกส่วนหนึ่ง จำนวน 100,000 บาท ให้สมาชิกกู้ในกรณีมีปัญหา ในการกู้สมาชิกต้องเขียนโครงการลงทุนที่สามารถดำเนินการหารายได้มาชำระคืนเงินกู้ได้ ปัญหาในการดำเนินงานกองทุนคือ ชาวคนที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นกรรมการ ชาวบ้านส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ทั้งสมาชิกและกรรมการจึงไม่ค่อยรู้ระเบียบ การทำงานของกรรมการมักรวบรัด ทำเพียงไม่กี่คนเพราะความเคยชินในฐานะผู้นำชุมชน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่า

- 1) คณะกรรมการกองทุนควรมีการดำเนินงานโดยยึดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และระเบียบที่กองทุนตนเองกำหนดขึ้นอย่างเคร่งครัด
- 2) คณะกรรมการกองทุนควรมีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจสมาชิกทั้งเรื่องวัตถุประสงค์ หลักการ และระเบียบกองทุน เพื่อจะได้ร่วมกันพัฒนากองทุนให้ยั่งยืน
- 3) คณะกรรมการกองทุนควรมีความเด็ดขาดในการดำเนินงาน เช่นการพิจารณาเงินกู้ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกองทุนมากกว่าสิ่งอื่น ๆ และการติดตามการใช้เงินควรทำอย่างจริงจัง
- 4) ควรมีการศึกษาในประเด็นความสัมพันธ์ของคณะกรรมการกับสมาชิกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุน และการจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้านอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานตามโครงการนโยบายเศรษฐกิจจากหญ้า ได้แก่ โครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการธนาคารประชาชน โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาท รักษาทุกโรค และโครงการบ้านเอื้ออาทร เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และประเมินโครงการ ซึ่งในส่วนของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ข้อสรุปว่า โครงการกองทุนหมู่บ้าน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการในการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ให้กับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้น มีการนำดอกผลจากกองทุนไปช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสมากขึ้น และมีการสร้างเครือข่ายกองทุนเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนมากขึ้น อย่างไรก็ตามการนำเงินไปใช้ของสมาชิกยังไม่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการผลิตมากนัก แม้ว่าสมาชิก

ส่วนใหญ่จะสามารถนำเงินมาชำระคืนได้ตามกำหนด แต่แหล่งเงินที่นำมาชำระคืนมาจากแหล่งเงินอื่นๆ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนยังขาดความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งในเรื่องการอนุมัติสินเชื่อ การติดตามการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ การจัดทำบัญชี ทำให้เป็นอุปสรรคต่อความยั่งยืนของกองทุนในระยะยาว ดังนั้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งของกองทุนให้เป็นแหล่งเงินทุนของประชาชนที่ยั่งยืน ควรมีการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) หมู่บ้านที่มีจำนวนสมาชิกมากได้รับเงินจัดสรรต่อคนในวงเงินที่ต่ำ หมู่บ้านที่มีจำนวนสมาชิกน้อยได้รับเงินจัดสรรต่อคนในวงเงินที่มากหรือบางครั้งมีเงินเหลือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงควรออกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้อำนาจกับกองทุนที่มีเงินเหลือสามารถนำเงินนี้ไปปล่อยกู้ให้กับกองทุนหมู่บ้านที่มีความต้องการกู้ได้ และควรปรับระเบียบข้อบังคับกองทุน กำหนดให้ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ไม่เกิน 1-3 ปี ตามกิจกรรมการผลิต เพื่อให้การนำไปใช้ของสมาชิกสร้างมูลค่าเพิ่มทางการผลิตและลดปัญหาการกู้เงินจากแหล่งอื่นมาชำระหนี้

2) พัฒนาศักยภาพกองทุนด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะกองทุนที่ได้รับการจัดประสิทธิภาพการบริหารในกลุ่ม AA และในกลุ่ม A โดยจัดทำโครงการฝึกอบรมบัญชีอย่างง่ายและให้สมาชิกจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายตามกิจกรรมที่สมาชิกขอู้ เพื่อประเมินการดำเนินงานของสมาชิกที่ขอู้ ตลอดจนให้กองทุนแต่ละกองทุนจัดทำข้อมูลหนี้ค้างชำระเพื่อให้สามารถประเมินผลโครงการได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

3) ส่งเสริมการอนุมัติเงินกู้ที่เชื่อมโยงกับโครงการอื่นๆของรัฐบาลให้มากขึ้น เช่น มีการปล่อยกู้ให้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้การปล่อยกู้เกิดประโยชน์ในการผลิตมากขึ้น หรือปล่อยกู้ให้กับสมาชิกที่นำเงินไปทำโครงการพัฒนาการเกษตร ที่จัดทำขึ้นภายใต้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อให้โครงการที่ทำการกู้ยืมจากกองทุนประสบผลสำเร็จในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้มากขึ้น

4) เนื่องจากสมาชิกกองทุนฯ ส่วนใหญ่สามารถกู้เงินจากแหล่งอื่นได้หลายแหล่ง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ หากไม่มีการตรวจสอบที่ดี อาจทำให้สมาชิกมีหนี้สินซ้ำซ้อนเกินขีดความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้ ดังนั้น สทพ. จึงควรแนะนำให้กองทุนพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายระบบบัญชีของกองทุนกับแหล่งเงินทุนอื่นๆในชุมชน เพื่อให้สามารถตรวจสอบความเข้มแข็งทางด้านสภาพการเงินของสมาชิกได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

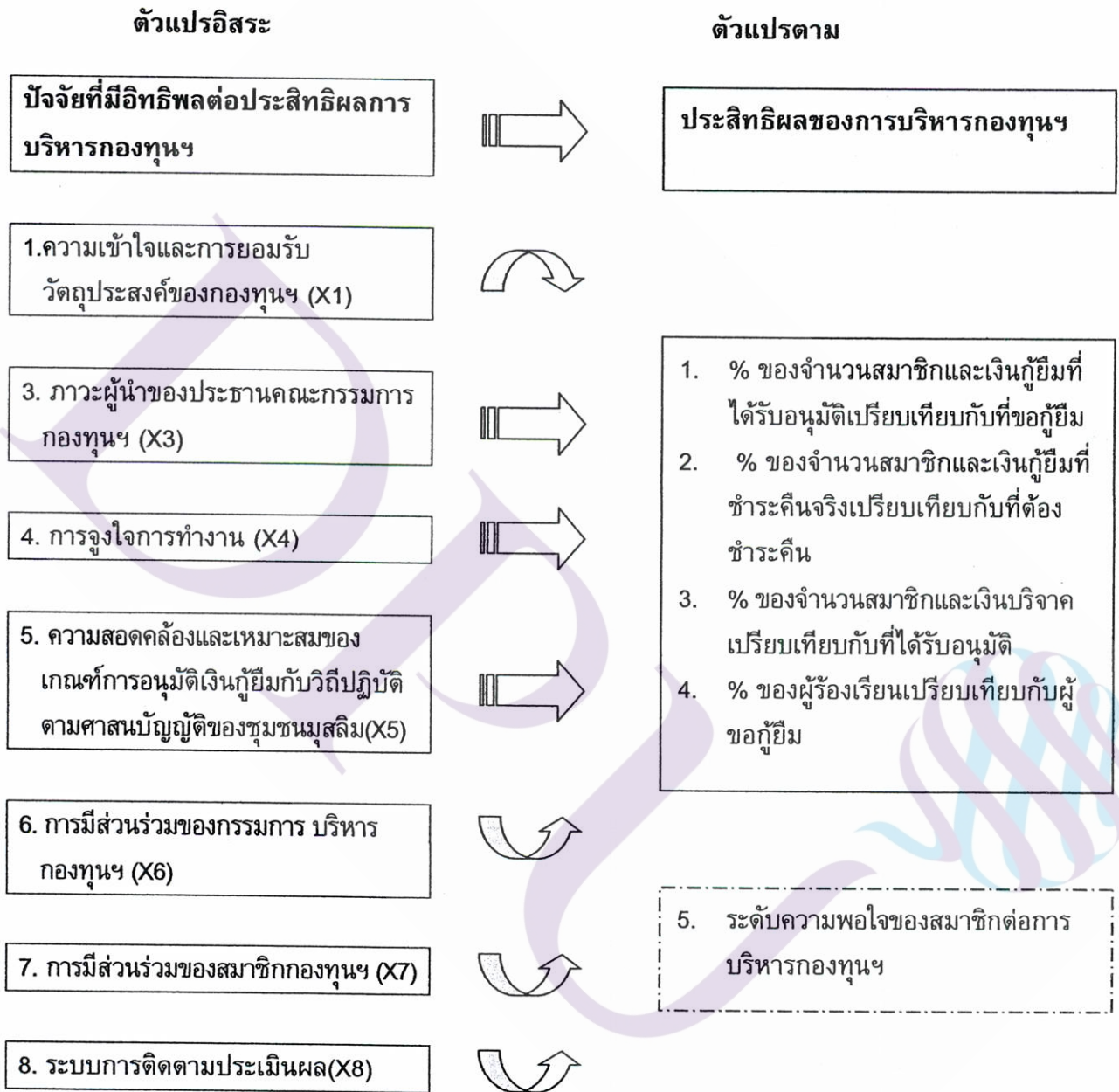
3.2 ข้อเสนอกรอบในการวิเคราะห์

3.2.1 ที่มาของกรอบในการวิเคราะห์

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนกับความสำเร็จของนโยบาย ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในการบริหาร ภาวะผู้นำและการจูงใจในการทำงานกับประสิทธิผลในการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและระบบการติดตามประเมินผลกับประสิทธิผลการบริหาร และผลงานบริหารเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของไทย นำมาสู่กรอบแนวคิดของการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิมตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

3.2.2 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

รูปที่ 3.1 แสดงกรอบการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

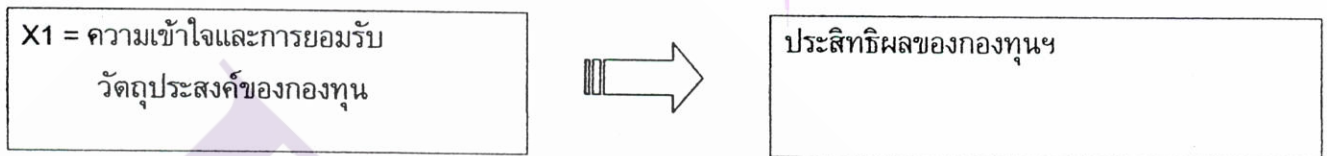

1) ตัวแปรอิสระ

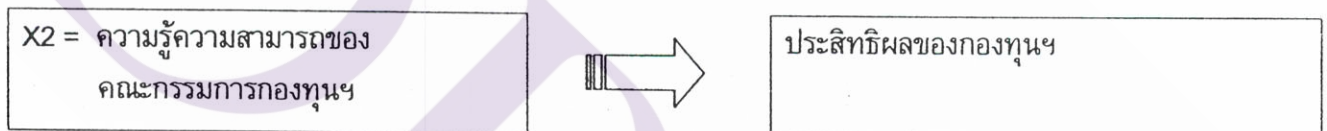
ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุน ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ การจูงใจการทำงาน ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินยืมกับวิธีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และระบบการติดตามประเมินผล เป็นตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุน

2) ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของการบริหารกองทุนฯ

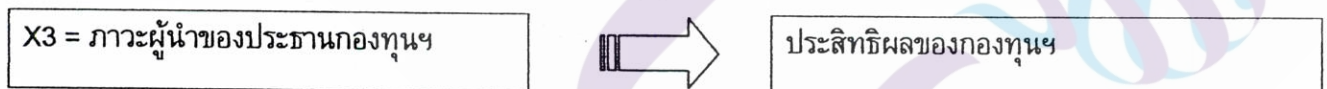
3.2 ความสัมพันธ์เชิงตรรกะ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

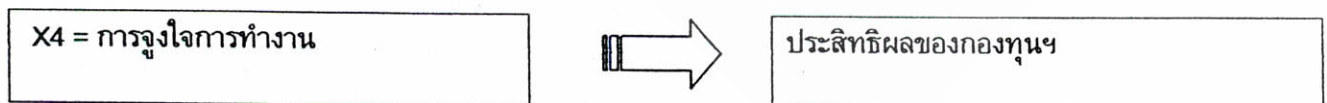
การที่คณะกรรมการกองทุนฯ มีความเข้าใจในนโยบาย ย่อมเป็นการง่ายต่อคณะกรรมการที่จะหาวิธีการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของกองทุนบรรลุผลสำเร็จ และหากคณะกรรมการยอมรับและเชื่อว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้นั้น จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ได้ โอกาสที่คณะกรรมการจะน่านโยบายไปปฏิบัติและเกิดผลสำเร็จก็จะมีสูงเพียงนั้น

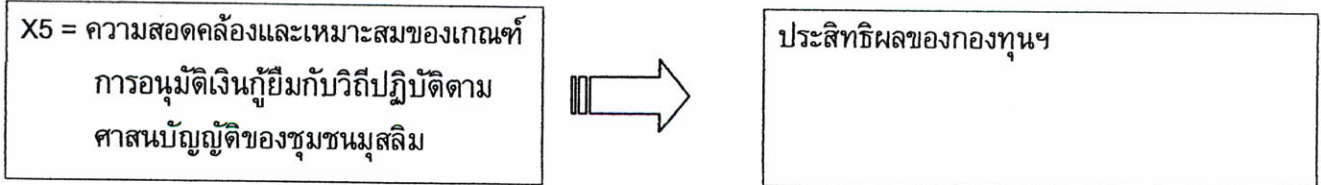
การที่คณะกรรมการกองทุนฯ มีความรู้ความสามารถ โดยจบการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านบริหาร บัญชี การเงิน หรือเคยได้รับการฝึกอบรมหรือมีประสบการณ์ในการจัดการด้านการเงินสินเชื่อ คณะกรรมการก็น่าจะสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารกองทุนได้เป็นอย่างดี โอกาสที่จะบริหารกองทุนให้เกิดประสิทธิผลย่อมมีสูง

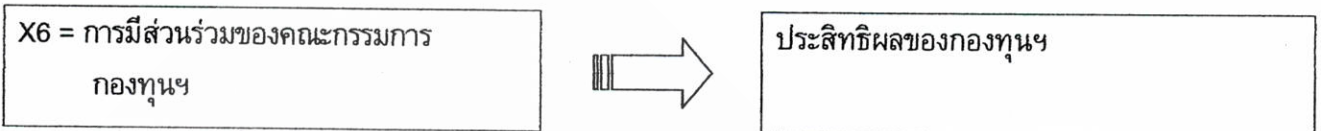
การที่ประธานกองทุนฯ มีภาวะผู้นำ สามารถวางแผนในการบริหารกองทุน จัดแบ่งหน้าที่กรรมการให้ทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความคิดริเริ่ม มีความกระตือรือร้น และยอมรับความคิดเห็นของกรรมการอื่น กระตุ้นให้กรรมการอื่นเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกองทุน จูงใจให้มีการทำงานเป็นทีม ซึ่งหากประธานมีภาวะในเรื่องดังกล่าว โอกาสที่จะช่วยให้การบริหารกองทุนมีประสิทธิผลย่อมมีสูง

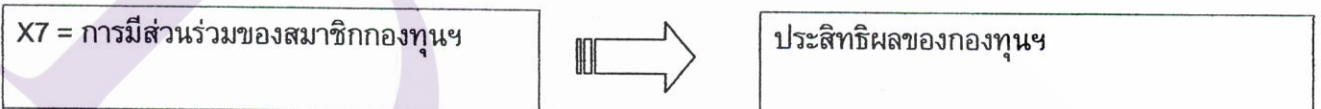
การที่คณะกรรมการกองทุนฯ มีการจูงใจในการทำงาน โดยได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกและชุมชนว่าเป็นคนมีความเสียสละ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม แม้ไม่มีเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนต่างๆ ในการเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ซึ่งการจูงใจดังกล่าว หากสอดคล้องกับความต้องการของกรรมการ โอกาสที่จะทำให้การบริหารกองทุนเกิดประสิทธิผลย่อมมีสูง

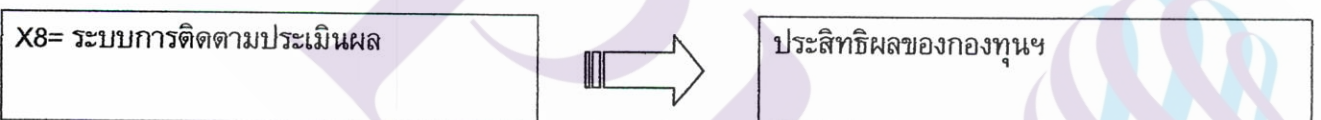
การที่คณะกรรมการกองทุนฯ ได้กำหนดเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมได้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิมได้มาก โดยสมาชิกไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงิน แต่จ่ายเงินสมทบในอัตราร้อยละ 1 หรือบริจาคสมทบ โอกาสที่คณะกรรมการกองทุนฯ จะบริหารกองทุนให้มีประสิทธิผลก็มีสูง

การที่คณะกรรมการกองทุนฯ มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน โดยร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ร่วมแก้ปัญหาและร่วมติดตามประเมินผล ก็จะทำให้การบริหารงานในรูปคณะกรรมการมีสูง และส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนสูงด้วย

การที่สมาชิกมีส่วนร่วมกับกองทุนฯ เช่น เสนอความคิดเห็น เข้าร่วมประชุม ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของกองทุนฯ ทั้งในเรื่องการเสนอคำขอกู้ การชำระคืนเงินกู้ยืม การนำเงินกู้ยืมไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ยื่นขอ เป็นต้น หากมีส่วนร่วมมากเพียงใด ก็จะช่วยทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลมากเพียงนั้น

ระบบการติดตามประเมินผล เช่น การติดตามการใช้เงินของสมาชิก การเตือนสมาชิกที่ละเลยไม่มาชำระหนี้ การยืดหยุ่นระยะเวลาการชำระหนี้เมื่อผู้กู้ยืมมีเหตุผลอันสมควร หากกองทุนฯ มีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิผล โอกาสที่จะทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลย่อมมีสูงเพียงนั้น

ส่วนระดับความพอใจของสมาชิกต่อการบริหารกองทุนฯ นั้น เป็นตัวชี้วัดทางอ้อมและภาพรวมของสมาชิกกองทุนฯ เพื่อใช้สนับสนุนตัวชี้วัดประสิทธิผลของกองทุนฯ เพิ่มเติมอีกจาก 4 ตัว โดยมีได้นำมาหาความสัมพันธ์ทั้งเชิงตรรกและเชิงอนุมานกับตัวแปรอิสระ

3.3 สรุปท้ายบท

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยทรัพยากรด้านการบริหาร เช่น คน วัสดุ และงบประมาณ เข้ามาใช้สนับสนุนเพื่อให้การดำเนินนโยบายบรรลุผลสำเร็จ สำหรับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองของไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อม เนื่องจากกรรมการกองทุนมีการศึกษาน้อยและไม่มีประสบการณ์การบริหารกองทุนมาก่อน โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาหนี้ค้างชำระ การให้ผู้ค้ำประกันชำระแทนคงเป็นไปได้ การใช้มาตรการทางกฎหมายก็จะเกิดผลทางสังคม ภาครัฐจึงจำเป็นต้องประสานงานและเข้าดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้กองทุนสามารถยืนอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 4

ระเบียบวิธีการวิจัย

4.1 คำถามในการวิจัย

4.1.1 ปัจจัยสำคัญที่เชื่อว่าอาจมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีอะไรบ้าง

4.1.2 การรับรู้ปัจจัยสำคัญในการบริหารกองทุนฯ ของคณะกรรมการกองทุนฯ ในเรื่องต่อไปนี้มีมากน้อยเพียงใด

- 1) ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ
- 2) ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ
- 3) ภาวะผู้นำของประธานกรรมการกองทุนฯ
- 4) การจูงใจในการทำงาน
- 5) ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนา
บัญญัติของชุมชนมุสลิม
- 6) การมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุนฯ
- 7) การมีส่วนร่วมของสมาชิก
- 8) ระบบการติดตามประเมินผล

4.2 นิยามปฏิบัติการและการวัดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4.2.1 ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ หมายถึง ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของกองทุนว่ามีเนื้อหาสาระอย่างไรรวมทั้งเชื่อและยอมรับว่าวัตถุประสงค์ของกองทุนจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่กำหนดไว้ได้ ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-9 ในส่วนที่ 2 ของภาคผนวก 3

4.2.2 ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ หมายถึง คณะกรรมการกองทุนฯ จบการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น บริหาร บัญชี หรือการเงิน และ/หรือเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรและ/หรือมีประสบการณ์ในการจัดการด้านการเงิน/สินเชื่อ สามารถจัดทำบัญชีและรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะได้ ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 3-5 ในส่วนที่ 1 ของภาคผนวก 3

4.2.3 ภาวะผู้นำของประธานกรรมการกองทุนฯ หมายถึง การที่ประธานมีการวางแผนการบริหารงาน มีการจัดแบ่งหน้าที่งานให้กรรมการ สามารถโน้มน้าวให้กรรมการร่วมทำงานเป็นที่มออย่างกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่ม มีการตัดสินใจที่เด็ดขาดและชัดเจน ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-6 ในส่วนที่ 4 ของภาคผนวก 3

4.2.4 การจูงใจในการทำงาน หมายถึง ผลตอบแทนที่กรรมการได้รับจากการทำงานให้กองทุน เช่น ความภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสทำงานให้ส่วนรวม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-4 ในส่วนที่ 5 ของภาคผนวก 3

4.2.5 ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม หมายถึง หลักเกณฑ์การให้สมาชิกกู้ยืมเงินเป็นไปตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม และวิถีชีวิตของชุมชนมุสลิม ที่ไม่ให้มีการเรียกเก็บดอกเบี้ย และการพิจารณาจัดสรรเงินกู้ยืมมีการวิเคราะห์ข้อเสนอตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเหมาะสม ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-6 ในส่วนที่ 6 ของภาคผนวก 3

4.2.6 การมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุน หมายถึง การที่กรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมเสนอข้อคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมแก้ไขปัญหาและร่วมติดตามประเมินผล ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-5 ในส่วนที่ 7 ของภาคผนวก 3

4.2.7 การมีส่วนร่วมของสมาชิก หมายถึง สมาชิกส่วนใหญ่พร้อมใจกันเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอข้อคิดเห็น ยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดของกองทุน ทั้งในการยื่นเสนอขอกู้ยืมและการผ่อนชำระ ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-6 ในส่วนที่ 8 ของภาคผนวก 3

4.2.8 ระบบการติดตามประเมินผล หมายถึง มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ยืมของสมาชิกว่าสอดคล้องกับคำขอกู้ยืม มีการเตือนให้ชำระเมื่อถึงกำหนด และทวงถามเพื่อหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาการไม่ชำระ ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 1-4 ในส่วนที่ 9 ของภาคผนวก 3

4.2.9 ระดับความพอใจของสมาชิกต่อการบริหารกองทุน หมายถึง สมาชิกเห็นว่าคณะกรรมการกองทุน ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่บริหารกองทุน ให้ความสะดวกแก่สมาชิกในการขอกู้ยืมเงินกองทุน มีความเต็มใจในการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ และพิจารณาอนุมัติการขอกู้ยืมเงินของสมาชิกอย่างยุติธรรม ด้วยความรวดเร็ว ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามข้อที่ 6 ในส่วนที่ 2 ของภาคผนวก 4

4.2.10 ประสิทธิภาพของการบริหารกองทุน หมายถึง ความสามารถในการบริหารกองทุน ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยพิจารณาจากร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ ทั้งนี้วัดโดยใช้คำถามในแบบสัมภาษณ์ข้อที่ 1-3 ของภาคผนวก 5

4.3 การออกแบบวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบไม่ทดลอง เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ด และตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง เพื่อวัดผลว่าตำบลใดการบริหารงานของกองทุนมีประสิทธิภาพมากกว่ากันและเกิดจากปัจจัยด้านใด

4.4 ระเบียบวิธีสุ่มตัวอย่าง

4.4.1 ประชากรและหน่วยในการวิเคราะห์

กองทุนหมู่บ้านในตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ดและ กองทุนหมู่บ้านใน ตำบลละหาร

อำเภอบางบัวทอง ซึ่งบริหารงานตามหลักศาสนาอิสลามเป็นประชากรในการศึกษา และกรรมการกองทุน ใน หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 10 ตำบลท่าอิฐ และหมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ตำบลละหาร และสมาชิกกองทุน ใน หมู่บ้านข้างต้น เป็นหน่วยในการวิเคราะห์

4.4.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random) โดยตำบลท่าอิฐมีหมู่บ้านที่ บริหารกองทุนตามหลักศาสนาอิสลาม 3 หมู่บ้าน จาก 10 หมู่บ้าน จึงใช้ทั้ง 3 หมู่บ้าน ส่วนตำบลละหารมีหมู่บ้าน ที่บริหารกองทุนตามหลักศาสนาอิสลามทั้งตำบล คือ 9 หมู่บ้าน จึงสุ่มเพียง 3 หมู่บ้านหรือคิดเป็นร้อยละ 33

4.4.3 ขนาดตัวอย่าง

- 1) กรรมการกองทุนหมู่บ้านประมาณ 60 คน กองทุนละประมาณ 10 คน ถ้ากองทุน ใดมีกรรมการต่ำกว่า 10 คน หน่วยในการวิเคราะห์ให้มีเท่าจำนวนนั้น
- 2) สมาชิกกองทุนฯ รวมจำนวน 30 คน กองทุนฯ ละ 5 คน

4.5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.5.1 การวิจัยทางเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารการเตรียมการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ระเบียบกองทุนหมู่บ้านชุมชน มุสลิมตำบลท่าอิฐ และชุมชนมุสลิมตำบลละหาร ตลอดจนทฤษฎีและวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารงานกองทุนหมู่บ้าน

4.5.2 การทดสอบแบบสอบถาม แก่กรรมการและประชาชนในพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการวิจัย ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเองหรือร่วมกับประธานหรือกรรมการกองทุน โดยแบ่งแบบสอบถาม กรรมการออกเป็น 10 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในกองทุน และประสบการณ์ในการทำงานที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารกองทุน
- 2) ส่วนที่ 2 ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุน ประกอบด้วยคำถาม 9 ข้อ ให้เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับความเข้าใจและการยอมรับเป็น 2 ระดับ คือ
 - (1) น้อยกว่า ร้อยละ 60 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย
 - (2) มากกว่า ร้อยละ 60 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก
- 3) ส่วนที่ 3 ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ มีคำถาม 3 ข้อ
- 4) ส่วนที่ 4 ภาวะผู้นำของประธานกองทุนฯ มีคำถาม 6 ข้อ
- 5) ส่วนที่ 5 การจูงใจการทำงาน มีคำถาม 4 ข้อ

6) ส่วนที่ 6 ความสอดคล้องและเหมาะสมแก่เกณฑ์การอนุมัติเงินยืมกับวิถีปฏิบัติตาม ศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม มีคำถาม 6 ข้อ

7) ส่วนที่ 7 การมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุนฯ มีคำถาม 5 ข้อ

8) ส่วนที่ 8 การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ มีคำถาม 6 ข้อ

9) ส่วนที่ 9 ระบบการติดตามประเมินผล มีคำถาม 4 ข้อ

คำถามในส่วนที่ 2-9 เป็นคำถามปลายปิด ผู้ที่ศึกษาประยุกต์ใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale ซึ่งแบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับการมีส่วนร่วม คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย และไม่มี

สำหรับในส่วนที่ 10 เป็นคำถามปลายเปิด ที่ให้กรรมการกองทุนฯ ระบุปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนฯ และแนวทางแก้ไข

นอกจากนี้ยังมีแบบสอบถามสมาชิกกองทุนฯ ซึ่งมี 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับกองทุนฯ และส่วนที่ 2 เป็นระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อกองทุนฯ ซึ่งวัดโดยประยุกต์ใช้มาตรฐานวัดแบบ Rating Scale ซึ่งแบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับการมีส่วนร่วม คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย และไม่มี สำหรับส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้สมาชิกกองทุนฯ ระบุปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนฯ และแนวทางแก้ไข

4.5.3 การสัมภาษณ์เชิงลึกกรรมการที่ทำหน้าที่หลัก เพื่อวัดประสิทธิผลของกองทุนฯ โดยเป็นคำถามลักษณะให้ตอบตรงทั้งจำนวนสมาชิกและจำนวนเงินที่ให้กู้ยืม จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับชำระคืน เงินบริจาค และการร้องเรียนเรื่องราวต่างๆ

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รวบรวมและตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อยแล้ว จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนาและวิเคราะห์ความถี่ (Descriptive- analytical methods)

4.7 สรุปท้ายบท

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาวิจัยแบบไม่ทดลอง ใช้การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการกองทุนใน 2 ตำบล ว่าปัจจัยที่สำคัญได้แก่ 1) ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ 2) ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ 3) ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ 4) การจูงใจในการทำงาน 5) ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติ 6) การมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุนฯ 7) การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และ 8) ระบบการติดตามประเมินผล มีผลต่อการบริหารกองทุนในตำบลทั้งสองมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้วัดโดยใช้แบบสอบถามกรรมการและสมาชิกกองทุนฯ ในตำบลดังกล่าวเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ และจะดำเนินการประเมินข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1 ข้อมูลภูมิหลังของกรรมการกองทุนฯ โดยเฉพาะด้าน เพศ อายุ และอาชีพ พบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐส่วนใหญ่เป็นชาย (63%) มีอายุระหว่าง 39-48 ปี (41%) และมีอาชีพค้าขาย (44%)

2) ในทำนองคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าอิฐ คณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลละหารส่วนใหญ่เป็นชาย (59%) มีอายุระหว่าง 39-48 ปี (56%) ยกเว้นด้านอาชีพที่ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (63%) (ดูตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการกองทุนฯ จำแนกตามภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลภูมิหลัง	ตำบลท่าอิฐ (N=27)		ตำบลละหาร (N=27)		รวม (N= 54)	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ						
ชาย	17	63	16	59	33	61
หญิง	10	37	11	41	21	39
2. อายุ						
18-28 ปี	-		3	11	3	6
29-38 ปี	5	19	6	22	11	20
39-48 ปี	11	41	15	56	26	48
49-58 ปี	9	33	3	11	12	22
มากกว่า 58 ปี	2	7	-	-	2	4
3. อาชีพ						
ค้าขาย	12	44	-	-	12	22
รับจ้าง	10	37	17	63	27	50
ด้านการเกษตร	-	-	3	11	3	6
รับราชการ	4	15	5	19	9	17
อื่นๆ	1	4	2	7	3	6

5.1.2 ข้อมูลภูมิหลังของสมาชิกกองทุน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษามีดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุน ตำบลทำอิฐส่วนใหญ่เป็นหญิง (62%) มีอายุระหว่าง 39-48 ปี (38%) มีอาชีพค้าขาย (62%) และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา(62%)

2) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างตำบลละหารเป็นหญิงและเป็นชายเท่ากัน (50%) มีอายุระหว่าง 39-48 ปี (36%) ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (64%) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (50%) (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุน จำแนกตามภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลภูมิหลัง	ตำบลทำอิฐ (N=13)		ตำบลละหาร (N=14)		รวม (N= 27)	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ						
ชาย	5	38	7	50	12	44
หญิง	8	62	7	50	15	56
2. อายุ						
18-28 ปี	1	8	3	21	4	15
29-38 ปี	4	31	3	21	7	26
39-48 ปี	5	38	5	36	10	37
49-58 ปี	2	15	3	21	5	18
มากกว่า 58 ปี	1	8	-	-	1	4
3.อาชีพ						
ค้าขาย	8	62	-	-	8	29
รับจ้าง	5	38	9	64	14	52
ด้านการเกษตร	-	-	1	7	1	4
รับราชการ	-	-	4	29	4	15
4. ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	2	15	2	14	4	15
มัธยมศึกษา	8	62	2	14	10	37
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	15	3	22	5	18
ปริญญาตรีขึ้นไป	1	8	7	50	8	30

5.2 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระเปรียบเทียบกองทุนฯ ตำบลทำอิฐกับตำบลละหาร

5.2.1 ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ

การศึกษาด้านความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่าง กองทุนฯ ตำบลทำอิฐ พบว่า

1) กองทุนฯ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อสร้างอาชีพ สร้างงาน กองทุนหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง สร้างการเรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่ม กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

2) ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน คิดเอง ทำเองเพื่อพึ่งพาตนเอง ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 89 และกลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11

3) กองทุนหมู่บ้านส่งเสริมจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 85 และกลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

4) เงินยืมจากกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน หากผู้ยืมเงินกองทุนฯ ไม่ผ่อนชำระยืมไม่มีความผิด กลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่ใช่วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 78 และมีผู้เข้าใจผิดว่าเป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22

การศึกษาด้านความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่าง กองทุนฯ ตำบลละหาร พบว่า

1) ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ว่าเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ การส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง สร้างการเรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่ม กองทุนหมู่บ้านส่งเสริมจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

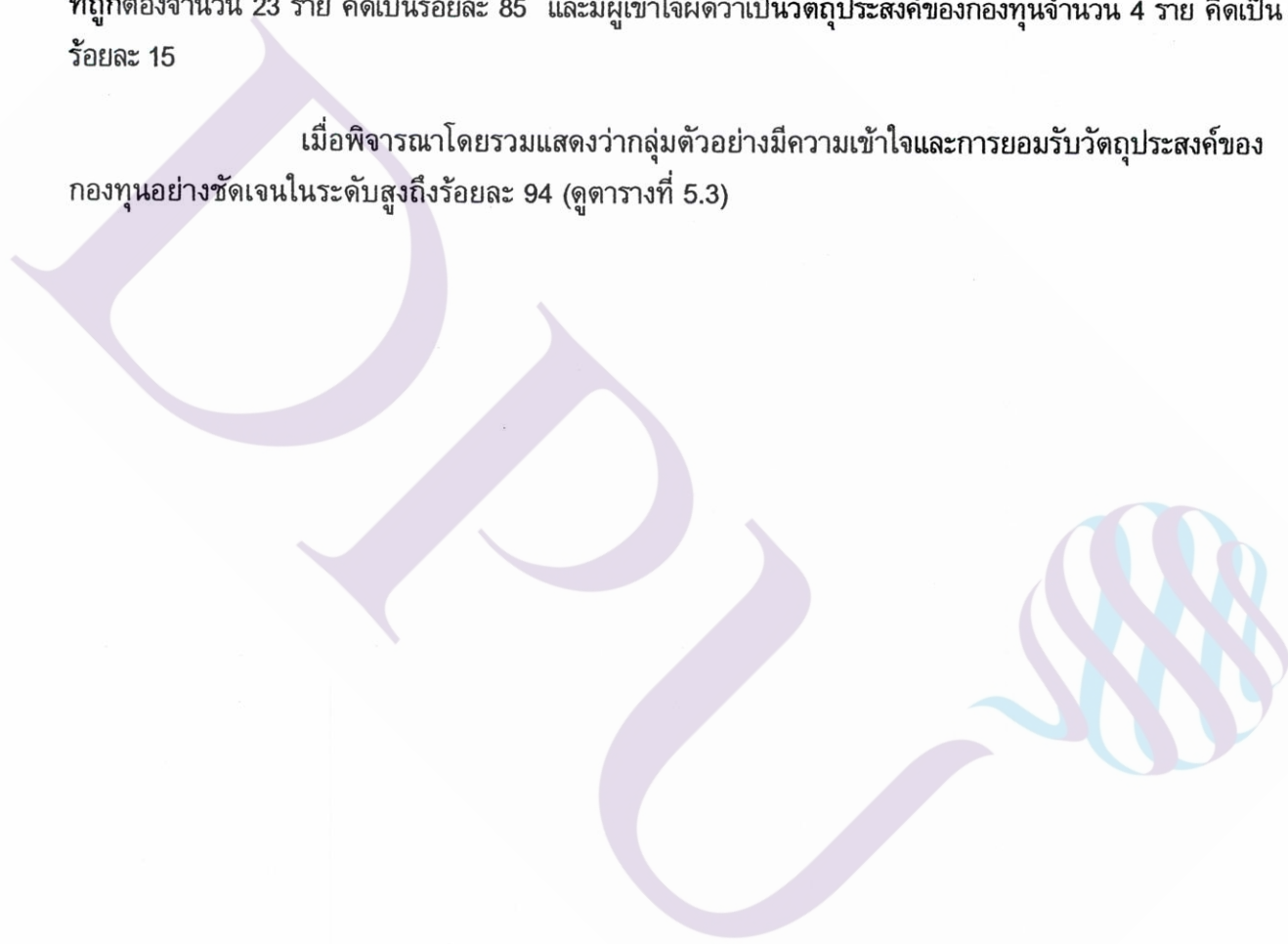
2) ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน คิดเอง ทำเองเพื่อพึ่งพาตนเอง ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 96 และไม่ใช่วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

3) เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 89 และไม่ใช่วัตถุประสงค์ของกองทุน จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11

4) กองทุนหมู่บ้านเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 93 และกลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7

5) เงินยืมจากกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน หากผู้ยืมเงินกองทุนไม่ผ่อนชำระย่อมไม่มีความผิด กลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่ใช่วัตถุประสงค์ของกองทุนซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 85 และมีผู้เข้าใจผิดว่าเป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนอย่างชัดเจนในระดับสูงถึงร้อยละ 94 (ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 แสดงความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลทำอัฐและตำบลละหาร

กิจกรรม	กองทุนฯ ทำอัฐ (N=27)		กองทุนฯ ละหาร (N=27)		รวม (N=54)	
	จำนวน ผู้ตอบ ราย	ตอบ ถูก ราย(%)	จำนวน ผู้ตอบ ราย	ตอบ ถูก ราย(%)	จำนวน ผู้ตอบ ราย	ตอบ ถูก ราย(%)
1. กองทุนหมู่บ้านเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อสร้างอาชีพ สร้างงาน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย	27	27(100)	27	27(100)	54	54(100)
2. กองทุนหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ	27	27(100)	27	27(100)	54	54(100)
3. กองทุนหมู่บ้านส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน เมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหาร จัดการเงินทุนของตนเอง สร้างการเรียนรู้และพัฒนา ความคิดริเริ่ม	27	27(100)	27	27(100)	54	54(100)
4. กองทุนหมู่บ้านตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ในชุมชน คิดเอง ทำเองเพื่อพึ่งพาตนเอง	27	24(89)	27	26(96)	54	50(93)
5. ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและ ชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง	27	24(89)	27	26(96)	54	50(93)
6. กองทุนหมู่บ้านส่งเสริมจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น	27	23(85)	27	27(100)	54	50(93)
7. เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย	27	24(89)	27	24(89)	54	48(89)
8. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสใน หมู่บ้านและชุมชน	27	27(100)	27	25(93)	54	52(96)
9. เงินยืมจากกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเพื่อให้ความ ช่วยเหลือแก่ประชาชน หากผู้ยืมเงินกองทุนไม่ผ่อน ชำระยอมไม่มีความผิด	27	21(78)	27	23(85)	54	44(81)
เฉลี่ย	27	25(93)	27	26(96)	54	51(94)

5.2.2 ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ

การศึกษาด้านความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างตำบลท่าอิฐส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 ประถมศึกษาจำนวน 5 รายคิดเป็นร้อยละ 19 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 และระดับปริญญาตรีขึ้นไปน้อยที่สุดจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 ไม่ได้รับการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชี และการเงิน จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 63 ไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินและสินเชื่อหรือเคยทำงานลักษณะนี้มาก่อนจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 70

2) กลุ่มตัวอย่างตำบลละหารส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไปจำนวนเท่ากัน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 % ไม่ได้รับการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชี และการเงินจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 63 และไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินและสินเชื่อหรือเคยทำงานลักษณะนี้มาก่อนจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 81

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างของทั้งสองตำบลส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่าปริญญาตรีใกล้เคียงกัน ไม่ได้รับการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชี และการเงิน และไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินและสินเชื่อหรือเคยทำงานลักษณะนี้มาก่อน (ดูตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 แสดงความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ

ข้อมูลภูมิหลัง	กองทุนฯ ท่าอิฐ (N=27)		กองทุนฯ ละหาร (N=27)		รวม (N= 54)	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	5	19	7	26	12	22
มัธยมศึกษา	11	41	6	22	17	31
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	30	7	26	15	28
ปริญญาตรีขึ้นไป	3	11	7	26	10	19
2. การฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหาร บัญชี และการเงิน						
ได้รับการฝึกอบรม	10	37	10	37	20	37
ไม่ได้รับการฝึกอบรม	17	63	17	63	34	63
3. ประสบการณ์ด้านการเงินหรือสินเชื่อ หรือเคยทำงานลักษณะนี้มาก่อน						
มีประสบการณ์	8	30	5	19	13	24
ไม่มีประสบการณ์	19	70	22	81	41	76

5.2.3 ภาวะผู้นำของประธานกองทุน

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุน ที่มีต่อภาวะผู้นำของประธานกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ พบว่า

- 1) การบริหารงานของกองทุนฯ ประธานฯ มีการวางแผนงานการบริหารกองทุนและนำเสนอขอความคิดเห็นต่อที่ประชุม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15
- 2) ในการประชุมประธานจะทำหน้าที่นำประชุมและกระตุ้นให้สมาชิกอื่นเสนอความเห็น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15
- 3) ประธานฯ เป็นผู้ให้ข้อคิดริเริ่มในการประชุมเสมอ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 2 รายคิดเป็นร้อยละ 7
- 4) ประธานมีการจัดแบ่งหน้าที่ให้กรรมการทำงานตามความสามารถ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 5) ประธานยอมรับฟังความคิดเห็นของกรรมการอื่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 ค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15
- 6) เมื่อเกิดปัญหาประธานฯ จะเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 รายคิดเป็นร้อยละ 4

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีต่อภาวะผู้นำของประธานกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร พบว่า

- 1) การบริหารงานของกองทุนฯ ประธานฯ มีการวางแผนงานการบริหารกองทุนและนำเสนอขอความคิดเห็นต่อที่ประชุม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8
- 2) ในการประชุมประธานจะทำหน้าที่นำประชุมและกระตุ้นให้สมาชิกอื่นเสนอความเห็น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

3) ประธานฯ เป็นผู้ให้ข้อคิดริเริ่มในการประชุมเสมอ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

4) ประธานมีการจัดแบ่งหน้าที่ให้กรรมการทำงานตามความสามารถ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยมากและค่อนข้างมากจำนวนเท่ากัน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

5) ประธานยอมรับฟังความคิดเห็นของกรรมการอื่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยมากจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48

6) เมื่อเกิดปัญหาประธานฯ จะเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยและไม่เห็นด้วยจำนวนเท่ากัน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าประธานกองทุนมีภาวะผู้นำในการบริหารกองทุนอย่างเหมาะสมในระดับค่อนข้างมาก (ดูตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 แสดงการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีต่อภาวะผู้นำของประธานฯ

กิจกรรม	กองทุนฯ ทำอิฐ (N=27)					กองทุนฯ ละหาร (N=27)				
	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)
1. การบริหารงานของกองทุนฯ ประธานฯ มีการวางแผนงาน การบริหารกองทุนและนำเสนอขอความคิดเห็นต่อที่ประชุม	4 (15)	15 (55)	8 (30)	-	-	11 (40)	14 (52)	2 (8)	-	-
2. ในการประชุม ประธานฯ จะทำหน้าที่นำประชุมและกระตุ้นให้สมาชิกอื่นเสนอความเห็น	4 (15)	16 (59)	7 (26)	-	-	11 (40)	15 (56)	1 (4)	-	-
3. เป็นผู้ให้ข้อคิดริเริ่มในการประชุมเสมอ	6 (22)	16 (59)	3 (11)	2 (7)	-	6 (22)	17 (63)	4 (15)	-	-
4. มีการจัดแบ่งหน้าที่ให้กรรมการ	4	16	6	1	-	13	13	1	-	-

ทำงานตามความสามารถ	(15)	(59)	(22)	(4)		(48)	(48)	(4)		
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของ กรรมการอื่น	7 (26)	16 (59)	4 (15)	-	-	14 (52)	13 (48)	-	-	-
6. เมื่อเกิดปัญหาจะเป็นผู้ตัดสิน ชี้ขาด	7 (26)	16 (59)	3 (11)	1 (4)	-	13 (48)	12 (44)	1 (4)	-	1 (4)

5.2.4 การจูงใจการทำงาน

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการด้านการจูงใจการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ
ตำบลท่าอิฐ พบว่า

- 1) ได้รับเบียดประชุมในการประชุม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่เห็นด้วยว่าต้องได้รับเบียดประชุมจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 และเห็นด้วยมากและค่อนข้างมากจำนวนเท่ากันคือ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 2) ได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการควรได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19 และไม่เห็นด้วยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 3) เข้ามาทำงานเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 4) ต้องการให้พวกพ้องได้รับประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยน้อยจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาไม่เห็นด้วยจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 และเห็นด้วยมากจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการด้านการจูงใจการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ
ตำบลละหาร พบว่า

- 1) ได้รับเบียดประชุมในการประชุม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 ไม่เห็นด้วยว่าต้องได้รับเบียดประชุมจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยมาก 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

2) ได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการควรได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

3) เข้ามาทำงานเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 เห็นด้วยมากและน้อยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11

4) ต้องการให้พวกพ้องได้รับประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยน้อยจำนวน 7 ราย คิดเป็น 26 % รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 ไม่เห็นด้วยและเห็นด้วยค่อนข้างมากเท่ากันจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 และเห็นด้วยมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ มีการจูงใจในการบริหารกองทุนฯ ที่เข้ามาทำงานเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในระดับค่อนข้างมาก และไม่เห็นด้วยที่ต้องได้รับเบี้ยประชุมรวมทั้งพวกพ้องได้รับประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหารส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกในขณะเดียวกันก็ต้องการเบี้ยประชุมและให้พวกพ้องได้รับประโยชน์ด้วย(ดูตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 แสดงการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการจูงใจการทำงาน

กิจกรรม	กองทุนฯ ท่าอิฐ (N=27)					กองทุนฯ ละหาร (N=27)				
	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)
1. ได้รับเบี้ยประชุมในการประชุม	1 (4)	1 (4)	6 (22)	2 (7)	17 (63)	2 (7)	7 (26)	11 (41)	1 (4)	6 (22)
2. ได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก	5 (19)	15 (55)	6 (22)	-	1 (4)	12 (44)	13 (48)	2 (8)	-	-
3. เข้ามาทำงานเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	7 (26)	19 (70)	1 (4)	-	-	3 (11)	17 (63)	4 (15)	3 (11)	-
4. ต้องการให้พวกพ้องได้รับประโยชน์	2 (7)	-	4 (15)	11 (41)	10 (37)	4 (15)	5 (18)	6 (22)	7 (26)	5 (18)

5.2.5 ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตาม ศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนด้านการมีส่วนร่วมกำหนดความสอดคล้อง และเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม ของกลุ่มตัวอย่าง กองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ พบว่า

- 1) ประเภทการกู้ยืมอาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ต้องนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพและ บรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน จะนำไปใช้เพื่อการสุรุ่ยสุร่าย หรือเพื่อเก็งกำไรไม่ได้กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยมาก จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 เห็นด้วย ค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7
- 2) การกู้ยืมเงินไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย แต่ให้จ่ายเป็นเงินสมทบหรือบริจาค กลุ่มตัวอย่าง ระบุว่าเห็นด้วยมากและด้วยค่อนข้างมากจำนวนเท่ากันคือ 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 เห็นด้วยค่อนข้างน้อย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8
- 3) การพิจารณาค่าขอกู้ ผู้กู้ยืมต้องยื่นเสนอคำขอที่มีความชัดเจนว่านำไปใช้ทำอะไร สามารถมีรายได้ที่จะนำมาชำระคืนเงินต้นและจ่ายเงินสมทบหรือบริจาคได้ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมาก จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 4) การอนุมัติเงินกู้อาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ วงเงินกู้ไม่เกิน 20,000 บาท คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาถ้าเกินกว่า 20,000 บาท แต่ต้องไม่เกิน 50,000 บาท ให้สมาชิกร่วมพิจารณาชี้ขาด กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยมาก จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยน้อยจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19 และไม่เห็นด้วย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 5) การชำระคืนเงินกู้ยืมอาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือให้ชำระเดือนละเท่าๆ กันไม่เกิน 1 ปี และจะขยายเวลาให้เพิ่มเติมหากมีเหตุผลที่สมควร กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็น ร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 6) กำหนดค่าปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้โดยให้จ่ายเงินสมทบอีกร้อยละ 50 สตางค์ต่อวัน หาก ผิดนัด 3 เดือน ขึ้นไปให้ปรับเงินสะสมประเภทอื่นที่มีหรือให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แทน กลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่มีส่วน ร่วมกำหนดเกณฑ์จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนด้านการมีส่วนร่วมกำหนด ความสอดคล้อง และเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม ของกลุ่มตัวอย่าง กองทุนฯ ตำบลละหาร พบว่า

1) ประเภทการกู้ยืมอาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ต้องนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพและบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วนจะนำไปใช้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือเพื่อเก็งกำไรไม่ได้กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเป็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

2) การกู้ยืมเงินไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย แต่ให้จ่ายเป็นเงินสมทบหรือบริจาค กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเป็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยมากจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 เห็นด้วยน้อยและไม่เห็นด้วยเท่ากันจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

3) การพิจารณาค่าของกู้ ผู้กู้ยืมต้องยื่นเสนอคำขอที่มีความชัดเจนว่านำไปใช้ทำอะไร สามารถมีรายได้ที่จะนำมาชำระคืนเงินต้นและจ่ายเงินสมทบหรือบริจาคได้ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเป็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 เห็นด้วยน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

4) การอนุมัติเงินกู้อาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ วงเงินกู้ไม่เกิน 20,000 บาท คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาถ้าเกินกว่า 20,000 บาท แต่ต้องไม่เกิน 50,000 บาท ให้สมาชิกร่วมพิจารณาชี้ขาด กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเป็นด้วยมาก จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

5) การชำระคืนเงินกู้ยืมอาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือให้ชำระเดือนละเท่าๆ กันไม่เกิน 1 ปี และจะขยายเวลาให้เพิ่มเติมหากมีเหตุผลที่สมควร กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเป็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 เห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

6) กำหนดค่าปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้โดยให้จ่ายเงินสมทบอีกร้อยละ 50 สดางค์ต่อวัน หากผิดนัด 3 เดือน ขึ้นไปให้รับเงินสะสมประเภทอื่นที่มีหรือให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แทน กลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีส่วนร่วมค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมามีส่วนร่วมมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 มีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 มีส่วนร่วมน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 ไม่มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการกำหนดความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิมอย่างเหมาะสมในระดับค่อนข้างมาก (ดูตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7 แสดงการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมกำหนด ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม

กิจกรรม	กองทุนฯ ทำอิฐ (N=27)					กองทุนฯ ละหาร (N=27)				
	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)
1. ประเภทการกู้ยืมอาศัยตาม เกณฑ์ที่กำหนดคือ ต้อง นำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพและ บรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน	14 (52)	11 (41)	2 (7)	-	-	12 (44)	13 (48)	2 (8)	-	-
2. การกู้ยืมเงินไม่ต้องจ่าย ดอกเบี้ย แต่ให้จ่ายเป็นเงิน สมทบหรือบริจาค	12 (44)	12 (44)	2 (8)	-	1 (4)	9 (33)	10 (37)	4 (15)	2 (8)	2 (8)
3. การพิจารณาค่าของกู้ ผู้กู้ยืมต้อง ยื่นเสนอคำขอที่มีความชัดเจน ว่านำไปใช้ทำอะไร สามารถมี รายได้ที่จะนำมาชำระคืนเงิน ต้นและจ่ายเงินสมทบหรือ บริจาคได้	10 (37)	16 (59)	1 (4)	-	-	9 (33)	15 (56)	1 (4)	2 (8)	-
4. การอนุมัติเงินกู้อาศัยตาม เกณฑ์ที่กำหนดคือ วงเงินกู้ไม่ เกิน 20,000บาท คณะกรรมการ เป็นผู้พิจารณาถ้าเกินกว่า 20,000 บาท แต่ต้องไม่เกิน 50,000 บาท ให้สมาชิกร่วม พิจารณาชี้ขาด	11 (41)	10 (37)	-	5 (19)	1 (4)	16 (59)	10 (37)	1 (4)	-	-
5. การชำระคืนเงินกู้ยืมอาศัยตาม เกณฑ์ที่กำหนดคือให้ชำระ เดือนละเท่าๆ กันไม่เกิน 1 ปี	10 (37)	16 (59)	-	1 (4)	-	11 (40)	13 (48)	2 (8)	1 (4)	-

และจะขยายเวลาให้เพิ่มเติม หากมีเหตุผลที่สมควร										
6. กำหนดค่าปรับกรณีผิดนัดชำระ หนี้โดยให้จ่ายเงินสมทบอีก ร้อยละ 50 สตางค์ต่อวัน หาก ผิดนัด 3 เดือน ขึ้นไปให้ริบเงิน สะสมประเภทอื่นที่มีหรือให้ผู้ ค้ำประกันชำระหนี้แทน	-	-	1 (4)	7 (26)	19 (70)	5 (18)	15 (55)	4 (15)	2 (8)	1 (4)

5.2.6 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการด้านการมีส่วนร่วมบริหารกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่าง
ตำบลท่าอิฐ พบว่า

- 1) การร่วมเสนอข้อคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็น
เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 7 ราย คิดเป็น
ร้อยละ 26 เห็นด้วยมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 และไม่เห็นด้วย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 2) การร่วมวางแผนการบริหารกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วม
วางแผนการบริหารกองทุน เห็นด้วยค่อนข้างมาก จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมาก
จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยค่อนข้างน้อย จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15
- 3) การร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วม
ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เห็นด้วยค่อนข้างมากและค่อนข้างน้อยจำนวนเท่ากันคือ 9 ราย คิดเป็นร้อยละ
33 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 4) การร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาที่
เกิดขึ้น เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเห็นด้วยมากและค่อนข้างมากจำนวน
6 ราย คน คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยน้อยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11
- 5) การร่วมติดตามประเมินผลการบริหารกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วน
ร่วมติดตามประเมินผลการบริหารกองทุน เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเห็น
ด้วยมากจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19 และเห็นด้วย
น้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการด้านการมีส่วนร่วมบริหารกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่างตำบล
ละหาร พบว่า

- 1) การร่วมเสนอข้อคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็น
เห็นด้วยมากและค่อนข้างมากเท่ากันจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 5 ราย
คิดเป็นร้อยละ 18

2) การร่วมวางแผนการบริหารกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารกองทุนเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเห็นด้วยมาก จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

3) การร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

4) การร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 9 ราย คน คิดเป็นร้อยละ 33 เห็นด้วยน้อยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 และเห็นค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คน คิดเป็นร้อยละ 8

5) การร่วมติดตามประเมินผลการบริหารกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่ากรรมการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการบริหารกองทุนเห็นด้วยมากและค่อนข้างมากเท่ากันจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 ไม่เห็นด้วยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ เห็นว่ากรรมการกองทุนฯ มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนฯ ในระดับค่อนข้างมากและค่อนข้างน้อยใกล้เคียงกัน ส่วนกองทุนฯ ตำบลละหาร เห็นว่ากรรมการกองทุนฯ มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนฯ ในระดับมากและค่อนข้างมาก (ดูตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.8 แสดงการรับรู้ของกรรมการด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรม	กองทุนฯ ท่าอิฐ (N=27)					กองทุนฯ ละหาร (N=27)				
	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)
1. ร่วมเสนอข้อคิดเห็น	4 (15)	15 (55)	7 (26)	-	1 (4)	11 (41)	11 (41)	5 (18)	-	-
2. ร่วมวางแผนการบริหารกองทุน	7 (26)	16 (59)	4 (15)	-	-	9 (33)	12 (44)	5 (19)	1 (4)	-
3. ร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	8 (30)	9 (33)	9 (33)	1 (4)	-	11 (41)	12 (44)	4 (15)	-	-

4. ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	6 (22)	6 (22)	12 (44)	3 (11)	-	9 (33)	13 (48)	2 (8)	3 (11)	-
5. ร่วมติดตามประเมินผลการบริหารกองทุน	6 (22)	5 (19)	12 (44)	4 (15)	-	10 (37)	10 (37)	4 (15)	1 (4)	2 (7)

5.2.7 การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ พบว่า

- 1) โดยทั่วไปเมื่อมีการประชุม สมาชิกจะเข้าร่วมประชุม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยน้อยจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15
- 2) โดยทั่วไปสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยมากและน้อยจำนวนเท่ากันคือ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18
- 3) โดยทั่วไปสมาชิกจะร่วมให้ข้อคิดเห็นการดำเนินงานของกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยมากและเห็นด้วยน้อยจำนวนเท่ากันคือ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15
- 4) โดยทั่วไปสมาชิกชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนภายในกำหนด 1 ปี กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 และเห็นด้วยมากจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7
- 5) โดยทั่วไปสมาชิกขอผ่อนผันการชำระคืนเงินกู้ยืมและชำระจนครบ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22
- 6) โดยทั่วไปสมาชิกนำเงินไปใช้ตรงตามที่เสนอคำขอไว้กับกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมาเห็นด้วยมากและน้อยจำนวนเท่ากันคือ 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19

การศึกษาการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกองทุนฯ ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร พบว่า

- 1) โดยทั่วไปเมื่อมีการประชุม สมาชิกจะเข้าร่วมประชุม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18

2) โดยทั่วไปสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 เห็นด้วยมากจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30

3) โดยทั่วไปสมาชิกจะร่วมให้ข้อคิดเห็นการดำเนินงานของกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากและค่อนข้างน้อยเท่ากันจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30

4) โดยทั่วไปสมาชิกชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนภายในกำหนด 1 ปี กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 และเห็นด้วยมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26

5) โดยทั่วไปสมาชิกขอผ่อนผันการชำระคืนเงินกู้ยืมและชำระจนครบ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

6) โดยทั่วไปสมาชิกนำเงินไปใช้ตรงตามที่เสนอคำขอไว้กับกองทุน กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาเห็นด้วยมากและค่อนข้างน้อยเท่ากันจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐมีความเห็นว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุนฯ ในระดับค่อนข้างน้อย ในขณะที่กองทุนฯ ตำบลละหารมีความเห็นว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุนฯ ในระดับค่อนข้างมาก (ดูตารางที่ 5.9)

ตารางที่ 5.9 แสดงการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกองทุนฯ

กิจกรรม	กองทุนฯ ท่าอิฐ (N=27)					กองทุนฯ ละหาร (N=27)				
	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่ มี ราย (%)
1. โดยทั่วไปเมื่อมีการประชุม สมาชิกจะเข้าร่วมประชุม	7 (26)	5 (19)	11 (41)	4 (15)	-	8 (30)	13 (48)	6 (22)	-	-
2. โดยทั่วไปสมาชิกมีส่วนร่วมใน การกำหนดระเบียบ	5 (19)	8 (30)	9 (33)	5 (19)	-	8 (30)	10 (37)	9 (33)	-	-

3. โดยทั่วไปสมาชิกจะร่วมให้ ข้อคิดเห็นการดำเนินงานของ กองทุน	4 (15)	7 (26)	12 (44)	4 (15)	-	11 (40)	8 (30)	8 (30)	-	-
4. โดยทั่วไปสมาชิกชำระเงินกู้ยืม ครบถ้วนภายในกำหนด 1 ปี	2 (7)	13 (48)	8 (30)	4 (15)	-	7 (26)	11 (41)	9 (33)	-	-
5. โดยทั่วไปสมาชิกขอผ่อนผันการ ชำระคืนเงินกู้ยืมและชำระจนครบ	-	8 (30)	13 (48)	6 (22)	-	5 (18)	8 (30)	12 (44)	2 (8)	-
6. โดยทั่วไปสมาชิกนำเงินไปใช้ ตรงตามที่เสนอคำขอไว้กับ กองทุน	6 (22)	10 (37)	5 (19)	6 (22)	-	6 (22)	15 (56)	6 (22)	-	-

5.2.8 ระบบการติดตามประเมินผล

การศึกษารับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านระบบการติดตามประเมินผล ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ พบว่า

- 1) มีการติดตามการใช้เงินยืมอย่างสม่ำเสมอว่าเป็นไปตามคำขอกู้ยืม กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาเห็นด้วยมากและค่อนข้างน้อยจำนวนเท่ากัน คือ 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เห็นด้วยน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7
- 2) มีการเตือนให้ชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงวันครบกำหนดชำระ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4
- 3) มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยยืดอายุการผ่อนชำระ และให้ทยอยผ่อนชำระตามกำลังความสามารถ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมาก จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22
- 4) มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยให้นำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระหรือให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้แทน กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยน้อยจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 ไม่เห็นด้วยจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 และเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 เห็นด้วยมากจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

การศึกษารับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านระบบการติดตามประเมินผล ของกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร พบว่า

1) มีการติดตามการใช้เงินยืมอย่างสม่ำเสมอว่าเป็นไปตามคำขอกู้ยืม กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

2) มีการเตือนให้ชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงวันครบกำหนดชำระ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 เห็นด้วยน้อยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

3) มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยยึดอายุการผ่อนชำระ และให้ทยอยผ่อนชำระตามกำลังความสามารถ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเห็นด้วยมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 และเห็นด้วยน้อยจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

4) มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยให้นำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระหรือให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แทน กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเห็นด้วยค่อนข้างน้อยจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยน้อยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 และเห็นด้วยมากจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าระบบการติดตามประเมินผลของกองทุนฯ ทั้ง 2 ตำบล มีการดำเนินการในระดับค่อนข้างมาก (ดูตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.10 แสดงการรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านระบบการติดตามประเมินผล

กิจกรรม	กองทุนฯ ทำอิฐ (N=27)					กองทุนฯ ละคร (N=27)				
	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)	มาก ราย (%)	ค่อนข้าง มาก ราย (%)	ค่อนข้าง น้อย ราย (%)	น้อย ราย (%)	ไม่มี ราย (%)
1. มีการติดตามการใช้เงินยืมอย่างสม่ำเสมอว่าเป็นไปตามคำขอกู้ยืม	8 (30)	9 (33)	8 (30)	2 (7)	-	5 (18)	19 (70)	2 (8)	1 (4)	-
2. มีการเตือนให้ชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงวันครบกำหนดชำระ	9 (33)	11 (41)	6 (22)	1 (4)	-	11 (40)	13 (48)	1 (4)	2 (8)	-
3. มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยยึดอายุการผ่อนชำระ และให้	10 (37)	11 (41)	6 (22)	-	-	7 (26)	16 (59)	3 (11)	1 (4)	-

ทยอยผ่อนชำระตามกำลัง ความสามารถ										
4. มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดย ให้นำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระ หรือให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้แทน	1 (4)	3 (11)	7 (26)	11 (41)	5 (18)	3 (11)	7 (26)	11 (41)	6 (22)	-

5.3 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรตาม

5.3.1 จากการสัมภาษณ์กรรมการกองทุนที่ทำหน้าที่สำคัญ พบว่า ทั้งกองทุนฯ ตำบลทำอิฐและตำบลละหาร จะอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิก โดยรับชำระหนี้ ณ มัสยิดซึ่งใช้เป็นที่พักการกองทุนฯ ในวันอาทิตย์ที่มีการประชุมและวันถึงกำหนดชำระ และเจ้าหน้าที่ด้านการเงินของกองทุนฯ จะนำฝากธนาคารในวันจันทร์ถัดมา เนื่องจากสมาชิกไม่สะดวกที่จะเดินทางไปธนาคาร ในปัจจุบันคณะกรรมการฯ ใช้วิธีนำเงินที่รับชำระคืนจากสมาชิกและอนุมัติจ่ายให้สมาชิกรายต่อไปกู้ยืมต่อโดยไม่ต้องนำฝากธนาคาร

1) ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม

กองทุนฯ ตำบลทำอิฐ ในงวดสุดท้ายที่ผ่านมา หมู่ 6 ได้อนุมัติให้กู้ยืม 14 ราย/2 เดือน จำนวนเงิน 200,000 บาท หรือ 84 ราย/ปี จำนวนเงิน 1,208,000 บาท หมู่ 7 ได้อนุมัติให้กู้ยืม 18 ราย/ปี จำนวนเงิน 345,000 บาท และหมู่ 10 จำนวน 5 ราย/เดือน จำนวนเงิน 64,000 บาท หรือ 55 ราย/ปี จำนวนเงิน 767,000 บาท

กองทุนฯ ละหาร หมู่ 7 ได้อนุมัติให้กู้ยืม 66 ราย/ปี จำนวนเงิน 982,000 บาท หมู่ 8 จำนวน 20 ราย/ปี จำนวนเงิน 375,000 บาท และหมู่ 9 จำนวน 65 ราย/ปี จำนวนเงิน 990,000 บาท

โดยทั่วไปกรรมการกองทุนฯ จะประกาศวงเงินที่ให้จะกู้ได้ของแต่ละงวดให้สมาชิกทราบ เพื่อให้สมาชิกยื่นคำขอกู้ยืม ซึ่งกรรมการจะพิจารณาคำขอตามลำดับ และให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ โดยหยุดรับคำขอกู้ยืมเมื่อจำนวนเงินที่ผู้กู้มาชำระคืนเท่ากับจำนวนเงินตามคำขอ ดังนั้นจำนวนเงินที่อนุมัติจึงเท่ากับจำนวนเงินตามคำขอกู้ยืมทุกราย ซึ่งไม่มีความแตกต่างระหว่างตำบลทำอิฐและตำบลละหาร (ดูตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.11 แสดงจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม

ตำบล/กองทุน หมู่บ้าน	จำนวนสมาชิกที่ ขอกู้ยืม ราย	จำนวนสมาชิกที่ ได้รับอนุมัติ ราย(%)	จำนวนเงินที่ ขอกู้ยืม บาท	จำนวนเงินกู้ยืม ที่ได้รับอนุมัติ บาท(%)
ตำบลทำอิฐ				
กองทุนฯ หมู่ 6	84	84(100%)	1,208,000	1,208,000(100%)
กองทุนฯ หมู่ 7	18	18(100%)	345,000	345,000(100%)
กองทุนฯ หมู่ 10	55	55(100%)	767,000	767,000(100%)
รวมเฉลี่ย	157	157(100%)	2,320,000	2,320,000(100%)

ตำบลละหาร				
กองทุนฯ หมู่ 7	66	66(100%)	982,000	982,000(100%)
กองทุนฯ หมู่ 8	20	20(100%)	375,000	375,000(100%)
กองทุนฯ หมู่ 9	65	65(100%)	990,000	990,000(100%)
รวมเฉลี่ย	151	151(100%)	2,347,000	2,347,000(100%)

2) ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน

กองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ ในงวดสุดท้ายที่ผ่านมา หมู่ 6 มีสมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ยืม 74 ราย จำนวนเงิน 209,800 บาท และมาชำระคืน 69 ราย จำนวนเงิน 197,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 93 และ 94 ตามลำดับ หมู่ 7 สมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ยืม 33 ราย จำนวนเงิน 345,000 บาท และมาชำระคืน 15 ราย จำนวนเงิน 186,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45 และ 54 ตามลำดับ หมู่ 10 สมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ยืม 92 ราย จำนวนเงิน 83,950 บาท และมาชำระคืน 38 ราย จำนวนเงิน 58,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 41 และ 70 ตามลำดับ

กองทุนฯ ตำบลละหาร ในงวดสุดท้ายที่ผ่านมา หมู่ 7 มีสมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ยืม 14 ราย จำนวนเงิน 112,000 บาท และมาชำระคืน 10 ราย จำนวนเงิน 80,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71 และ 71 ตามลำดับ หมู่ 8 สมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ยืม 20 ราย จำนวนเงิน 360,000 บาท และมาชำระคืน 19 ราย จำนวนเงิน 338,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 95 และ 94 ตามลำดับ หมู่ 9 สมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ยืม 75 ราย จำนวนเงิน 150,000 บาท และมาชำระคืน 62 ราย จำนวนเงิน 103,354 บาท คิดเป็นร้อยละ 83 และ 69 ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่ากองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ มีจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน เฉลี่ยร้อยละ 61 และ 69 ตามลำดับ ส่วนกองทุนฯ ตำบลละหาร จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน เฉลี่ยร้อยละ 83 และ 84 (ดูตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12 แสดงจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน

ตำบล/กองทุนหมู่บ้าน	จำนวนสมาชิกที่ต้องชำระคืน ราย	จำนวนสมาชิกที่ชำระคืนจริง ราย(%)	จำนวนเงินกู้ยืมที่ต้องชำระคืน บาท	จำนวนเงินที่ชำระคืนจริง บาท(%)
ตำบลท่าอิฐ				
กองทุนฯ หมู่ 6	74	69(93%)	209,800	197,000(94%)
กองทุนฯ หมู่ 7	33	15(45%)	345,000	186,000(54%)
กองทุนฯ หมู่ 10	92	38(41%)	83,950	58,750(70%)
รวมเฉลี่ย	199	122(61%)	638,750	441,750(69%)
ตำบลละหาร				
กองทุนฯ หมู่ 7	14	10(71%)	112,000	80,000(71%)

กองทุนฯ หมู่ 8	20	19(95%)	360,000	338,000(94%)
กองทุนฯ หมู่ 9	75	62(83%)	150,000	103,354(69%)
รวมเฉลี่ย	109	91(83%)	622,000	521,354 (84%)

3) ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ

กองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ หมู่ 6 จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติ 84 ราย จำนวนเงิน 1,208,000 บาท สมาชิกบริจาคเงินเข้ากองทุนฯ ทุกราย จำนวนเงิน 15,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 และ 1.3 ตามลำดับ หมู่ 7 จำนวนสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ยืม 18 ราย จำนวนเงิน 345,000 บาท บริจาคเงินเข้ากองทุนฯ ทุกราย จำนวนเงิน 5,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 และ 1.5 ตามลำดับ หมู่ 10 จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติ 55 ราย วงเงิน 767,000 บาท สมาชิกบริจาคเงิน 42 ราย วงเงิน 1,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 76 และ 0.2 ตามลำดับ

กองทุนฯ ตำบลละหาร ในงวดที่ผ่านมาหมู่ 7 และหมู่ 8 ไม่มีสมาชิกบริจาคเงินเข้ากองทุนฯ ส่วนหมู่ 9 จำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติ 65 ราย บริจาคเงิน 62 ราย วงเงิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 95 และ 0.1 ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่ากองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ มีจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ เฉลี่ยร้อยละ 92 และ 0.9 ตามลำดับ และ กองทุนฯ ตำบลละหาร มีจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ เฉลี่ยร้อยละ 41 และ 0.4 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.13 แสดงจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่ได้รับอนุมัติ

ตำบล/กองทุนหมู่บ้าน	จำนวนสมาชิกที่ได้รับอนุมัติ ราย	จำนวนสมาชิกที่บริจาค ราย(%)	จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ บาท	จำนวนเงินบริจาค บาท(%)
ตำบลท่าอิฐ				
กองทุนฯ หมู่ 6	84	84(100%)	1,208,000	15,600(1.3%)
กองทุนฯ หมู่ 7	18	18(100%)	345,000	5,200(1.5%)
กองทุนฯ หมู่ 10	55	42(76%)	767,000	1,200(0.2%)
รวมเฉลี่ย	157	144(92%)	2,320,000	22,000(0.9%)
ตำบลละหาร				
กองทุนฯ หมู่ 7	66	0	982,000	0
กองทุนฯ หมู่ 8	20	0	375,000	0
กองทุนฯ หมู่ 9	65	62(95%)	990,000	10,000(1%)
รวมเฉลี่ย	151	62(41%)	2,347,000	10,000(0.4%)

4) ร้อยละของผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับผู้ชอู้ยืม

ที่ผ่านมการดำเนินงานกองทุนฯ ไม่ประสบปัญหาการร้องเรียนแต่อย่างใด เนื่องจากสมาชิกกองทุนฯ รับรู้ว่าการรกรการทุกคนทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยไม่มีค่าตอบแทน และสมาชิกเกรงว่าการร้องเรียนอาจมีผลให้กองทุนฯ ต้องเลิกล้มนไปเพราะไม่มีอาสาสมัครมาทำงานเป็นกรรมการกองทุนฯ

5.3.2 การศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนฯในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ

1) ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 61 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่ให้บริการได้รวดเร็วในระดับพอใจ รองลงมาคือค่อนข้างพอใจจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 23 พอใจมากและพอใจน้อยเท่ากันจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 64 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่ให้บริการได้รวดเร็วในระดับพอใจ รองลงมาคือพอใจมากจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 21 และค่อนข้างพอใจเท่ากันจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 14

2) ด้านความสะดวกในการให้บริการ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 77 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกให้ในระดับพอใจรองลงมาคือพอใจมากจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 23 และกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 57 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่อำนวยความสะดวกให้ในระดับพอใจ รองลงมาคือพอใจมากและค่อนข้างพอใจจำนวนเท่ากัน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 21

3) ด้านความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 62 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่มีความเต็มใจในการให้บริการในระดับพอใจ รองลงมาคือพอใจมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 38 และกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 57 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่มีความเต็มใจในการให้บริการในระดับพอใจ รองลงมาคือพอใจมากจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 36 และค่อนข้างพอใจ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 7

4) ด้านความยุติธรรมในการให้บริการ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 61 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่มีความยุติธรรมในการพิจารณาค่าชอู้ยืมเงินในระดับพอใจ รองลงมาคือพอใจมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 31 และไม่พอใจจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และกลุ่มตัวอย่างกองทุนฯ ตำบลละหาร จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 มีความพอใจเจ้าหน้าที่ ที่มีความยุติธรรมในการพิจารณาค่าชอู้ยืมเงินในระดับพอใจ รองลงมาคือพอใจมากจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 ค่อนข้างพอใจ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 14 และไม่พอใจจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

เมื่อพิจารณาโดยรวมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ ในระดับพอใจ (ดูตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.14 แสดงความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนฯ ในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ

กิจกรรม	กองทุนทำอิฐ (N=13)					กองทุน ละคร (N=14)				
	พอใจ มาก ราย (%)	พอใจ ราย (%)	ค่อนข้าง พอใจ ราย (%)	พอใจ น้อย ราย (%)	ไม่ พอใจ ราย (%)	พอใจ มาก ราย (%)	พอใจ ราย (%)	ค่อนข้าง พอใจ ราย (%)	พอใจ น้อย ราย (%)	ไม่ พอใจ ราย (%)
1. ความรวดเร็วในการ ให้บริการ	1 (8)	8 (61)	3 (23)	1 (8)	-	3 (21)	9 (64)	2 (14)	-	-
2. ความสะดวกในการ ให้บริการ	3 (23)	10 (77)	-	-	-	3 (21)	8 (57)	3 (21)	-	-
3. ความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ ในการให้บริการ	5 (38)	8 (62)	-	-	-	5 (36)	8 (57)	1 (7)	-	-
4. ความยุติธรรมในการ ให้บริการ	4 (31)	8 (61)	-	-	1 (8)	4 (28)	7 (50)	2 (14)	-	1 (8)

5.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

5.4.1 การวิเคราะห์ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.3 แสดงให้เห็นว่า ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จึงได้ร่วมกันบริหารกองทุนฯ มีผลทำให้กองทุนฯ สามารถดำเนินการต่อมาได้จนถึงปัจจุบัน

5.4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.4 แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุน โดยกลุ่มตัวอย่างของทั้งสองตำบลส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่าปริญญาตรีใกล้เคียงกัน ไม่ได้รับการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชี และการเงิน และไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินและสินเชื่อหรือเคยทำงานลักษณะนี้มาก่อน การชี้แจงข้อบังคับให้สมาชิกได้รับรู้ จัดทำบัญชีและการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ และประสานให้หน่วยงานต่างๆ

มาชี้แนะด้านอาชีพแก่สมาชิก จึงทำได้ไม่ดึกนัก ทำให้สมาชิกขาดความเข้าใจและไม่สนใจข้อมูลต่างๆ ของกองทุนฯ รวมทั้งโอกาสในอาชีพใหม่ๆ แต่กรรมการที่พอจะมีความสามารถส่วนหนึ่งก็ได้พยายามดำเนินการ ทำให้ประสิทธิผลกองทุนฯ ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหากคณะกรรมการกองทุนฯ มีความรู้ความสามารถมากกว่านี้ จะทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

5.4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.5 แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับค่อนข้างมากกว่าประธานกองทุนฯ มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แม้ว่าจะมีเฉพาะกรรมการที่พอจะมีเวลาว่างส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ได้พยายามเข้ามาช่วยดำเนินงานกองทุนฯ แต่ก็ส่งผลให้ประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ ยังคงค่อนข้างสูงและเป็นไปด้วยดี

5.4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจูงใจการทำงาน กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.6 แสดงให้เห็นว่า การจูงใจการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับค่อนข้างมากกว่า กองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ มีการจูงใจในการบริหารกองทุนฯ ที่เข้ามาทำงานเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก และไม่เห็นด้วยที่ต้องได้รับเบี้ยประชุมรวมทั้งพวกพ้องได้รับประโยชน์ กองทุนฯ ตำบลละหารส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการเบี้ยประชุมและให้พวกพ้องได้รับประโยชน์ด้วย ดังนั้นเมื่อกรรมการไม่มีเวลาว่างจึงไม่ได้เข้าร่วมทำงาน แต่การบริหารกองทุนฯ จำเป็นต้องดำเนินการสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง จึงมีผลให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลไม่ดึกนัก ซึ่งหากมีกรรมการที่สามารถร่วมทำงานได้ตลอดเวลาและมีค่าตอบแทนให้บ้าง เช่นกรรมการส่วนหนึ่งที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ก็จะส่งผลให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลสูงได้

5.4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.7 แสดงให้เห็นว่าความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับค่อนข้างมาก ที่ให้การกู้ยืมต้องนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพ ไม่ใช่เพื่อเก็งกำไร และไม่ให้มีการเก็บดอกเบี้ยแต่ให้สมาชิกจ่ายเงินสมทบหรือบริจาคแทน ซึ่งเป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ตามแม้คณะกรรมการจะได้พิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมด้วยความรอบคอบตามเกณฑ์แล้ว แต่เนื่องจากการลงทุนประกอบอาชีพย่อมมีผลทั้งในด้านกำไรและขาดทุน และส่วนใหญ่ผู้กู้ยืมจะเป็นผู้มีรายได้น้อย ดังนั้นหากลงทุนมีผลกำไรการชำระคืนเงินกู้ยืมก็จะไม่เป็นปัญหาแต่หากขาดทุนหรือได้นำเงินไปใช้แก้ไขปัญหาที่จำเป็นด้านอื่นก่อนก็จะไม่สามารถมีเงินมาผ่อนชำระกองทุนฯ ได้ ดังนั้นเกณฑ์ที่ใช้แม้จะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการศาสนาเพียงใดก็ย่อมต้องเกิดปัญหา จึงจำเป็นต้องเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ที่

สามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น ขยายระยะเวลาการชำระคืนหรือให้มีกฎหมายรองรับการบังคับให้ผู้กู้ยืมต้องชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนฯ เพื่อให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

5.4.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุนฯ กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.8 แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุนฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับค่อนข้างมากและค่อนข้างน้อยใกล้เคียงกันที่กรรมการต้องมีส่วนร่วมบริหารกองทุนฯ ทำให้ประสิทธิผลของกองทุนฯ ทั้งตำบลทำอิฐและตำบลละหารยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งหากกรรมการกองทุนฯ มีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ จะทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

5.4.7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ กับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.9 แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุนฯ ในระดับค่อนข้างน้อย ทำให้ไม่มีความรัก ความผูกพัน ที่จะร่วมพัฒนากองทุนฯ และการขาดความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกเรื่องการผ่อนชำระเงินกู้ยืม ประสิทธิผลของกองทุนจึงค่อยๆ ลดลง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าประสิทธิผลของกองทุนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นสำคัญ ซึ่งหากสมาชิกรับผิดชอบผ่อนชำระเงินกู้ยืมตามกำหนด จะส่งผลให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

5.4.8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการติดตามประเมินผลกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ

จากตารางที่ 5.10 แสดงให้เห็นว่าระบบการติดตามประเมินผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระบบการติดตามประเมินผลของกองทุนมีการดำเนินการค่อนข้างมาก แม้กรรมการหลายคนจะไม่มีเวลาเข้ามาช่วยงานกองทุนฯ แต่กรรมการที่รับภาระด้านการเงินได้เสียสละเวลาด้านติดตามทวงถามหนี้อย่างเต็มที่ กองทุนฯ จึงยังมีเงินให้กู้ยืมต่อได้ และหากกรรมการที่รับภาระในปัจจุบันไม่ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลของกองทุนจะลดลงทันที ดังนั้นการมีระบบติดตามประเมินผลที่ดีโดยมีกรรมการร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ จะช่วยให้การดำเนินงานกองทุนฯ มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

5.5 ผลการทดสอบคำถามการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้การบริหารกองทุนฯ ได้แก่ ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ของคณะกรรมการกองทุนฯ ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ การแรงจูงใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และการมีระบบติดตามประเมินผล มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ โดยอาจกล่าวได้ว่าประสิทธิผลของกองทุนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิก

เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งกองทุนฯ ดำบลละหาร สมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุนในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่กองทุนฯ ดำบลท่าอิฐ สมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุนในระดับค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะปัญหาไม่ผ่อนชำระเงินกู้ยืมตามกำหนด

5.6 ปัญหาสำคัญที่ค้นพบ

- 5.6.1 สมาชิกมีจำนวนมากเงินกองทุนมีจำนวนจำกัด วงเงินที่กู้ยืมที่สมาชิกได้รับแต่ละรายจึงต่ำ
- 5.6.2 สมาชิกบางรายไม่เข้าใจ กฎ ระเบียบ
- 5.6.3 สมาชิกไม่ผ่อนชำระเงินกู้ยืม บางรายที่ขอผ่อนผัน ชำระเงินกู้ยืมล่าช้า
- 5.6.4 ผู้กู้ยืมส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย หากดำเนินการขาดทุนหรือนำเงินไปใช้ทำสิ่งอื่น จะทำให้มีปัญหาการผ่อนชำระ
- 5.6.5 อาชีพของผู้กู้บางรายไม่มีตลาดที่แน่นอนเมื่อเปลี่ยนอาชีพเงินลงทุนที่ต้องใช้ไม่เพียงพอ
- 5.6.6 การกู้ไปทำงานร่วมกันจะเกิดปัญหาเมื่อบางคนไม่ซื่อสัตย์ ทำให้ไม่สามารถผ่อนชำระได้
- 5.6.7 สมาชิกมีจิตสำนึกน้อยและคิดว่าเงินกองทุนเป็นของหลวงไม่ชำระคืนก็ได้
- 5.6.8 ผู้ค้ำประกันไม่รับผิดชอบเมื่อผู้กู้ยืมละเลยการผ่อนชำระ
- 5.6.9 สมาชิกปฏิเสธการกำหนดระเบียบกองทุนให้มีการถือหุ้น ทำให้มีเงินหมุนเวียนน้อยและขาดหลักประกัน
- 5.6.10 กรรมการบางคนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เมื่อกู้ยืมเงินกองทุนจะไม่ผ่อนชำระ
- 5.6.11 กรรมการไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกองทุนเสนอต่อสาธารณะ เพราะเกรงว่าผู้กู้ยืมที่ปฏิบัติตามระเบียบกองทุนจะมีการลอกเลียนแบบผู้กู้ที่ละเลยการชำระหนี้
- 5.6.12 กรรมการมีเวลาทำงานให้กองทุนฯ น้อย บางคนไม่เสียสละเวลาอย่างแท้จริง
- 5.6.13 สมาชิกและกรรมการเป็นคนในพื้นที่เดียวกัน การดำเนินการขั้นรุนแรงมีผลต่อการอยู่ร่วมกัน
- 5.6.14 ขาดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านบัญชี/บริหาร ที่สามารถปฏิบัติงานในชุมชนได้
- 5.6.15 กรรมการมีหนังสือทวงถามให้สมาชิกที่ค้างชำระมาชำระหนี้ทุกเดือนแต่สมาชิกละเลย และไม่มีการดำเนินการทางกฎหมาย
- 5.6.16 ระเบียบกองทุนฯ ยังไม่เอื้อให้มีการฟ้องร้องสมาชิกที่ไม่ผ่อนชำระหนี้

5.7 สรุปท้ายบท

จากการศึกษาข้อมูลภูมิหลังกลุ่มตัวอย่างกรรมการกองทุนฯ ตำบลท่าอิฐและตำบลละหารพบว่าส่วนใหญ่เป็นชายร้อยละ 61 มีอายุระหว่าง 39-58 ปี ร้อยละ 48 มีอาชีพรับจ้างร้อยละ 50 และอาชีพค้าขายร้อยละ 22 และรับราชการร้อยละ 17 สำหรับกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนฯ ส่วนใหญ่เป็นชายร้อยละ 44 มีอายุระหว่าง 39-48 ปี ร้อยละ 37 มีอาชีพรับจ้างร้อยละ 52 และอาชีพค้าขายร้อยละ 29

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระพบว่า ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ของคณะกรรมการกองทุนฯ ทั้งสองตำบลมีความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีชัดเจนเฉลี่ยร้อยละ 94 ด้านความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่าปริญญาตรีใกล้เคียงกัน ไม่ได้รับการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชี และการเงิน และไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินและสินเชื่อหรือเคยทำงานลักษณะนี้มาก่อน ส่วนภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ เห็นว่ามีภาวะผู้นำของประธานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก สำหรับการแรงจูงใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ คือต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก และมีส่วนน้อยที่ต้องการเบียดประชุมและให้พวกพ้องได้รับประโยชน์ด้วย ด้านความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม ส่วนใหญ่ยอมรับว่าการกู้ยืมต้องนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพไม่ใช่เพื่อเก็งกำไร และไม่ให้มีการเก็บดอกเบี้ยแต่ให้สมาชิกจ่ายเงินสมทบหรือบริจาคแทน ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนฯ อยู่ในระดับปานกลางระหว่างมีส่วนร่วมค่อนข้างมากและค่อนข้างน้อย ซึ่งหากกรรมการกองทุนฯ มีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ จะทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ในทำนองเดียวกับสมาชิกกองทุนฯ ที่มีส่วนร่วมในกองทุนฯ ค่อนข้างน้อยและขาดความรับผิดชอบในฐานะสมาชิก ไม่ผ่อนชำระเงินกู้ยืม จึงส่งผลสำคัญที่ทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิภาพลดลง สำหรับระบบติดตามประเมินผล แม้ว่าจะมีการดำเนินการแต่กรรมการกองทุนฯ ต้องเพิ่มความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่มากขึ้นจึงจะช่วยให้การดำเนินงานกองทุนฯ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรตาม ด้านร้อยละของสมาชิกและจำนวนเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม มีสัดส่วนร้อยละ 100 เนื่องจากกรรมการกองทุนฯ จะประกาศจำนวนเงินที่ให้ขอกู้ได้ของแต่ละงวดให้สมาชิกทราบ เพื่อให้สมาชิกยื่นคำขอกู้ยืมและหยุดรับคำขอกู้ยืมเมื่อจำนวนเงินที่ผู้กู้มาชำระคืนเท่ากับจำนวนเงินตามคำขอ ด้านร้อยละของสมาชิกและจำนวนเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน กองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ มีสัดส่วนอยู่ในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ 61-69 สำหรับกองทุนฯ ตำบลละหาร อยู่ในระดับดีเฉลี่ยร้อยละ 83-84 ด้านร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ พบว่ากองทุนฯ ของทั้ง 2 ตำบลอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยจำนวนสมาชิกอยู่ในระดับดีมากกว่าร้อยละ 90 ส่วนจำนวนเงินอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 1 ด้านร้อยละของผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับผู้ขอกู้ยืม ทุกกองทุนฯ ไม่ปรากฏว่ามีการร้องเรียนเนื่องจากกรรมการเป็นอาสาสมัครที่ไม่มีค่าตอบแทน

ผลการศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนฯ ในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านความสะดวกในการให้บริการ ด้านความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ และด้านความยุติธรรมในการให้บริการพบว่า สมาชิกมีความพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนฯ ในระดับพอใจ

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบว่าปัจจัยสำคัญอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิมและปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด และเพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม รวมทั้งเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิมในอนาคต

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอกรอบการวิเคราะห์เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 8 ตัว คือ ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ความรู้ความสามารถ ของคณะกรรมการกองทุน ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ การจูงใจการทำงาน ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิธีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และระบบการติดตามประเมินผล และตัวแปรตาม 1 ตัว คือ ประสิทธิผลการบริหารงานของกองทุนฯ พร้อมด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว คือ ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน ร้อยละของสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่ได้รับอนุมัติ ร้อยละของผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับผู้ขอกู้ยืม และระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการบริหารกองทุนฯ เพิ่มเติมอีก 1 ตัว

เพื่อดำเนินการตามกรอบการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการ กองทุนฯ ใน 2 ตำบล คือ ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกรรมการกองทุนฯ 54 ชุด สมาชิก 27 ชุด และแบบสัมภาษณ์กรรมการเชิงลึก 6 ชุด ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนและเป็นไปตามที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้การหาค่าร้อยละ ทั้งนี้ผู้ศึกษาคำนวณให้ครอบคลุมในประเด็นต่างๆ คือ ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุนฯ การจูงใจการทำงาน ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิธีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ และระบบการติดตามประเมินผล รวมทั้งประสิทธิผลของการบริหารกองทุนฯ และระดับความพอใจของสมาชิกต่อการบริหารกองทุนฯ ปรากฏผลการศึกษาดังต่อไปนี้

6.1.1 ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างกรรมการกองทุน ด้าน เพศ อายุ และอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการกองทุน ส่วนใหญ่เป็นชาย (61%) มีอายุระหว่าง 39-48 ปี (48%) มีอาชีพรับจ้าง (50%) และอาชีพค้าขาย (22%)

6.1.2 ข้อมูลภูมิหลังของสมาชิกกองทุน กลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุน กองทุน ส่วนใหญ่เป็นชาย (44%) มีอายุระหว่าง 39-48 ปี (37%) มีอาชีพรับจ้าง (52%) และอาชีพค้าขาย (29%)

6.1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารกองทุน

การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว พบว่าทั้งกองทุน ตำบลทำอิฐและตำบลละหาร ตัวแปรอิสระจำนวน 7 ตัว คือ ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุน ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุน ภาวะผู้นำของประธานคณะกรรมการกองทุน การแรงจูงใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุน ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนบัญญัติของชุมชนมุสลิม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุน และระบบติดตามประเมินผล มีอิทธิพลสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารกองทุน ที่ใกล้เคียงกันในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุน กลุ่มตัวอย่างตำบลละหาร มีความเห็นว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุน ในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่ตำบลทำอิฐ มีความเห็นว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในกองทุน ในระดับค่อนข้างน้อย จึงอาจเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้สมาชิกที่ไม่ชำระคืนเงินกู้ยืมมีจำนวนค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 30 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกที่ไม่ชำระคืนเงินกู้ยืมขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกกองทุน เนื่องจากคิดว่าเงินกองทุน เป็นเงินของรัฐ แม้ไม่ชำระคืนเงินกู้ยืมก็ไม่มีการลงโทษ

6.1.4 ประสิทธิภาพของการบริหารกองทุน

การวิเคราะห์ตัวแปรตามซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลการบริหารกองทุนหมู่บ้าน 4 ตัว พบว่ามีตัวชี้วัด 2 ตัว ที่แสดงถึงผลการบริหารกองทุน ที่มีประสิทธิภาพ คือ 1) ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติเปรียบเทียบกับที่ขอกู้ยืม ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 100 ทั้งนี้เพราะกรรมการกองทุน จะแจ้งให้สมาชิกรับทราบจำนวนเงินที่จะให้กู้ของแต่ละงวด เพื่อให้สมาชิกยื่นคำขอกู้ยืม และหยุดรับคำขอกู้ยืม เมื่อจำนวนเงินที่ผู้กู้ยืมเดิมมาชำระคืนเท่ากับจำนวนเงินตามคำขอและไม่มีความแตกต่างระหว่าง 2 ตำบล 2) ร้อยละของผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับผู้ขอกู้ยืม อยู่ที่ร้อยละ 0 เนื่องจากกรรมการทุกคนในทุกกองทุน ทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยไม่มีคำดอบแทน และสมาชิกเกรงว่าการร้องเรียนอาจมีผลให้กองทุน ต้องล้มเลิกไปเพราะไม่มีอาสาสมัครมาทำงานเป็นกรรมการกองทุน สำหรับตัวชี้วัดอีก 2 ตัว คือ 1) ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่ได้รับอนุมัติ กองทุน ตำบลทำอิฐ เฉลี่ยร้อยละ 92 และ ร้อยละ 0.9 ตามลำดับ ส่วนตำบลละหาร จำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ เฉลี่ยร้อยละ 41 และร้อยละ 0.4 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินบริจาคเปรียบเทียบกับที่อนุมัติ อยู่ในสัดส่วนที่ต่ำ เพราะมีสมาชิกบางส่วนที่ยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกองทุน ซึ่งหากสามารถจูงใจให้สมาชิกบริจาคเพิ่มขึ้น ก็จะมีส่วนช่วยให้กองทุน มีทุนหมุนเวียนให้กู้ยืมต่อได้มากขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชนโดยรวม 2) ร้อยละของจำนวนสมาชิกและเงินกู้ยืมที่ชำระคืนจริงเปรียบเทียบกับที่ต้องชำระคืน กองทุน ตำบลทำอิฐ เฉลี่ย

ร้อยละ 61 และร้อยละ 69 ตามลำดับ และกองทุนฯ ตำบลละหาร เฉลี่ยร้อยละ 83 และร้อยละ 84 ตามลำดับ ซึ่งการที่กองทุนฯ ตำบลท่าอิฐ มีสัดส่วนจำนวนเงินกู้ยืมที่ส่งคืนของสมาชิก ต่ำกว่าร้อยละ 70 เนื่องจากสมาชิกที่ไม่ส่งคืนเงินกู้ยืมขาดจิตสำนึกและขาดความเข้าใจคิดว่าเงินกองทุนฯ เป็นเงินของรัฐ แม้ไม่ส่งคืนก็ไม่มีผลผิด ทั้งที่ความจริงรัฐได้มอบเงินกองทุนฯ ให้เป็นสิทธิของคนในชุมชนที่จะต้องช่วยกันรักษาและเพิ่มจำนวนเงินให้มากขึ้น เพื่อให้คนในหมู่บ้านและชุมชนใช้เป็นเงินหมุนเวียนได้นานๆ

6.1.5 ระดับความพอใจของสมาชิกต่อการบริหารกองทุนฯ จากการวิเคราะห์พบว่าสมาชิกมีความพอใจการให้บริการของคณะกรรมการกองทุนฯ ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านความสะดวกในการให้บริการ ด้านความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ และด้านความยุติธรรมในการให้บริการ ในระดับพอใจ

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 เชนนโยบาย

- 1) ควรมีการปรับปรุงระเบียบกองทุนฯ ที่ให้เพิ่มบทลงโทษทางกฎหมาย สำหรับสมาชิกที่ไม่ชำระหนี้ เนื่องจากสมาชิกขาดความเกรงใจกรรมการกองทุนฯ เพราะเป็นคนในชุมชน ประกอบกับไม่มีกฎหมายรองรับอำนาจของกรรมการกองทุนฯ เมื่อสมาชิกไม่ผ่อนชำระ ไม่สามารถกระทำการใดๆ ได้
- 2) ผู้มีหน้าที่ภาครัฐควรเข้ามาติดตามประเมินผลและร่วมแก้ไขปัญหากองทุนให้ใกล้ชิดขึ้น
- 3) รัฐบาลควรมีระบบป้องกันที่ชัดเจนหากเกิดกรณีพิพาทระหว่างกรรมการและสมาชิกกองทุนฯ
- 4) ชุมชนมุสลิมจะอยู่กันอย่างหนาแน่น จำนวนสมาชิกกองทุนฯ ในชุมชนมีจำนวนมาก วงเงินกองทุนฯ มีจำกัด การจัดสรรเงินให้กู้ยืมจึงไม่ทั่วถึง และได้รับอนุมัติให้กู้ยืมในวงเงินต่ำ ไม่เพียงพอต่อการลงทุน รัฐบาลควรกำหนดและจัดสรรวงเงินกองทุนให้สอดคล้องกับจำนวนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อกระจายโอกาสให้สมาชิกได้รับเงินกู้ยืมอย่างทั่วถึง
- 5) รัฐบาลควรสนับสนุนเงินในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ และเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ แยกออกจากวงเงินที่จัดสรรให้เพื่อการกู้ยืม เนื่องจากกองทุนฯ ชุมชนมุสลิมไม่ได้เรียกเก็บดอกเบี้ย แม้ว่าสมาชิกจะร่วมบริจาคหรือร่วมสมทบเงินเพื่อการดำเนินงานของกองทุนฯ แต่ก็เป็นจำนวนน้อย ซึ่งไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการสร้างเสริมสิ่งใหม่ให้กองทุนฯ ได้

6.2.2 เชนบริหาร

- 1) กรรมการกองทุนฯ ไม่มีเวลาทำงานให้กองทุนอย่างจริงจังเพราะต้องไปทำมาหาเลี้ยงชีพให้ครอบครัว กองทุนฯ ควรเพิ่มระเบียบให้มีเบี้ยเลี้ยงแก่กรรมการกองทุนฯ ที่ทำงานอย่างจริงจัง
- 2) กองทุนฯ ควรขยายระยะเวลาผ่อนชำระให้มากกว่า 1 ปี เพื่อให้สมาชิกผ่อนชำระวงเงินน้อยๆ ในแต่ละงวด
- 3) กรรมการกองทุนฯ ควรเพิ่มความระมัดระวังในการพิจารณาค่าของกู้ยืมให้รัดกุมขึ้น

4) กรรมการกองทุนฯ ควรพิจารณาวงเงินอนุมัติให้สอดคล้องกับโครงการที่จะนำไปลงทุน เพราะบางอาชีพต้องใช้เงินลงทุนสูง

5) กรรมการกองทุนฯ ควรให้มีการประชุมสมาชิกเพิ่มขึ้น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในกฎ ระเบียบของกองทุนฯ แก่สมาชิกรายใหม่และย้ำเตือนสมาชิกเดิม โดยเฉพาะเรื่องการชำระคืนเงินกู้ยืม รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ร่วมบริจาคมากขึ้น

6.2.3 แนวทางการวิจัยเพิ่มเติมในอนาคต

1) ควรขยายการศึกษากองทุนหมู่บ้านให้ครอบคลุมจำนวนกองทุนมุสลิมในจังหวัดอื่นๆ ให้มากขึ้น โดยใช้การสุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Theory) เพื่อให้เป็นตัวแทนของกองทุนฯ ที่ศึกษาทั้งหมด

2) ควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงปริมาณ(Quatitive Data) และเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน(Inferencial Statistic) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และหาข้อสรุปโดยทั่วไป(Generrelizations) จากผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์การจัดตั้งและขั้นตอนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของกองทุน

- 1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุน สวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชน
- 2 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
- 3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4 กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
- 5 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หลักการจัดสรรเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(กบท)

- 1 ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- 2 ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เน้นความพร้อมของบุคคลด้านความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการกองทุนที่สอดคล้องกับหลักการศาสนา
- 3 ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการโดยสมาชิกอย่างโปร่งใส
- 4 ความพร้อมของการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกองทุนอื่นๆ ที่จัดตั้งขึ้นในชุมชน

การเตรียมความพร้อมของประชาชน

- 1 **สร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน**
 - 1.1 สร้างจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุนที่จะต้องร่วมกันบริหารจัดการให้สอดคล้องกับหลักการศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 1.2 สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ทราบนโยบาย กลไก แนวทางการบริหารจัดการกองทุนของตน

- 1.3 สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน และบริหารจัดการกองทุนโดย เริ่มจากการรับรู้ คิด ติดตาม ตรวจสอบ รับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมกันสร้างกองทุนและขยายเครือข่ายไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

2 เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุน

จัดเวทีชาวบ้านเพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังนี้

- 2.1 องค์ประชุมของเวทีชาวบ้าน คือ จำนวนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง
- 2.2 ร่วมกันกำหนดวิธีการเลือกสรรและดำเนินการเลือกคนในชุมชนกันเอง
- 2.3 เลือกคณะกรรมการกองทุนในช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด
- 2.4 เลือกคนดีปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3 คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ประชาชนร่วมกันคัดเลือกคนดีและมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการกองทุนเพื่อบริหารกองทุนของตนเอง

- 3.1 เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนมาไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 3.2 เป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์
- 3.3 เป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์และปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไม่ติดการพนัน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีประวัติค้างชำระหนี้ด้านการเงินและยึดมั่นในระบบประชาธิปไตย
- 3.4 ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไร้ความสามารถ
- 3.5 ไม่เคยรับโทษจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทำโดยประมาท
- 3.6 ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือไม่เคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เว้นแต่ทำผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- 3.7 ไม่เคยถูกไล่ออก หรือให้ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
- 3.8 ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง
- 3.9 ไม่เคยถูกไล่ออกจากคณะกรรมการกองทุนด้วยมติของคณะกรรมการหรือมติของสมาชิก

4 การจัดทำระเบียบข้อบังคับ

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองของตน โดยมีแนวทางดังนี้

ประเด็นที่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด คือ

- 4.1 วงเงินขอใช้เงินกองทุนรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท หากเกินต้องให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท
- 4.2 ระยะเวลาชำระคืนเงินที่ขอใช้จากกองทุนไม่เกินหนึ่งปี

ประเด็นอื่นๆคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยความเห็นชอบของสมาชิกเป็นผู้กำหนด

5 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนแล้วคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับที่ได้วางไว้ เช่น

- 5.1 การรับสมาชิก
- 5.2 การระดมทุน
- 5.3 การลงทุนของกองทุนหรือร่วมลงทุนกับสมาชิกในรูปแบบต่างๆ
- 5.4 การจัดทำระบบการเงินและบัญชี
- 5.5 การจักระบบการตรวจสอบ
- 5.6 การมอบหมายภารกิจ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
- 5.7 การแบ่งกำไร/ขาดทุนระหว่างกองทุนและสมาชิกหรือเครือข่าย
- 5.8 อื่นๆ

การขอรับการจัดสรรจากรัฐบาล

เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติโดยมีขั้นตอนดังนี้

1 การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

- 1) จัดทำแบบขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ.2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ.2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

- 2) ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบข้อบังคับของกองทุน
- 3) เปิดบัญชีกับธนาคาร

2 การประเมินความพร้อมของกองทุน

คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่างๆดังนี้

- 1) การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- 2) คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
- 3) ความรู้ ประสบการณ์ และความเข้าใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการ
- 4) ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
- 5) การมีส่วนร่วมของชาวบ้านหรือสมาชิกในการจัดการหรือบริหารกองทุน
- 6) การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบและข้อบังคับของกองทุน
- 7) การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

3. การรับเงินจัดสรร

เมื่อกองทุนรับทราบการอนุมัติเงินจาก กบท. แล้วให้ติดต่อกับธนาคารเพื่อทำหลักฐานการรับเงินจัดสรร โดยมีเอกสารดังนี้

- 1) สมุดบัญชีเงินฝากของกองทุน
- 2) มอบหมายให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญา กับธนาคาร ไปแสดงต่อธนาคารและต้องให้ประธานกรรมการกองทุนลงนามกำกับและรับรองสำเนาครบทุกหน้า
- 3) บัตรประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการกองทุน

ขั้นตอนในการบริหารกองทุน

ขั้นตอนในการบริหารกองทุนเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ขั้นตอน	กรอบการดำเนินงาน	ภารกิจ/แผนดำเนินการ
ระยะที่ 1 (2544)	การจัดตั้งกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> ● แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ● จัดระเบียบ เงื่อนไข คู่มือการปฏิบัติงาน

		<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึก ● เตรียมกลไกเพื่อเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
<p>ระยะที่ 2 (2544 – 2546)</p>	<p>การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาและสร้างกระบวนการเรียนรู้ ● พัฒนาและสร้างองค์ความรู้แก่คณะกรรมการและสมาชิกกองทุน ● เน้นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
<p>ระยะที่ 3 (2546 – 2547)</p>	<p>การสร้างความเข้มแข็ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ● บูรณาการกองทุน เชื่อมโยงภาคีและจัดกระบวนการเครือข่ายการเรียนรู้ ● กระจายอำนาจให้กองทุน ค้นหาและพัฒนาตนเองแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนการเกื้อกูลระหว่างกันและกัน ● สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือในการบูรณาการวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีต ฯลฯ ของชุมชน ● การเพิ่มทุน (เติมเงินเพื่อเป็นแรงจูงใจและส่งเสริมหรือพัฒนาให้มีศักยภาพ และมีโอกาสกู้เงินจากสถาบันการเงิน)

(ส่วนส่งเสริมและพัฒนาทุน สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและศูนย์ส่งเสริมทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 10 กรมพัฒนาชุมชน, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุน, 2)

ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้าน

- 1 กองทุนหมู่บ้านเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- 2 ก่อให้เกิดรายได้ เป็นการกระจายรายได้ อันเกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม
- 3 ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ
- 4 ก่อให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียง
- 5 ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของชุมชน

- 6 ก่อให้เกิดการสร้างงานและพัฒนาความคิดประชาธิปไตยในชุมชน
- 7 ก่อให้เกิดการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศ
- 8 ช่วยให้ผู้สูงอายุในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาสุขภาพจิต ยกระดับคุณภาพชีวิต
- 9 ช่วยให้คนในสังคมมีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับสูงขึ้นไป สร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้มีการจัดตั้งเกือบครบถ้วนแล้ว โดยจัดตั้งเพิ่มขึ้นจากปี 2545 อีก 249 กองทุน รวมจัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 74,838 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 99.06 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 98.73 ของหมู่บ้านและชุมชนเป้าหมายในปี 2545

ตารางที่ 1 ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	ธ.ค. 45	ธ.ค. 46
1. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบ	71,507	75,547
2. จำนวนหมู่บ้านที่ขึ้นทะเบียนแล้ว	74,589	74,838
3. จำนวนเงินให้กู้(ล้านบาท)	74,288	74,650
4. จำนวนเงินที่สมาชิกได้รับ(ล้านบาท)	105,440	167,887
5. จำนวนสมาชิกที่ได้รับเงินกู้(ราย)	7,696,877	12,094,855

ที่มา : กระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2 จัดสรรและโอนเงินให้ชุมชนที่เตรียมความพร้อมแล้วกว่าร้อยละ 98 โดยได้จัดสรรเพิ่มขึ้นจากปี 2545 จำนวน 364 กองทุน รวมกองทุนที่ได้รับเงินจัดสรรแล้ว 74,650 กองทุน เป็นเงิน 74,650 ล้านบาท หรือร้อยละ 98.81 ของกองทุนเป้าหมาย

3. ในปี 2546 ได้มีการจัดสรรเพิ่มทุนให้กองทุนที่ได้รับการจัดอันดับมาตรฐานการบริหารจัดการประสิทธิภาพดีมาก(AAA)¹ จำนวน 22,589 กองทุน กองทุนละ 100,000 บาทเพื่อเสริมความเข้มแข็งของกองทุนให้แข็งแกร่งมากขึ้น และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่บริหารจัดการดีเยี่ยม

4. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 มีกองทุนที่ได้รับการจัดอันดับมาตรฐาน AAA 620 กองทุน ได้รับเงินกู้จากสถาบันการเงิน 382.6 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม กองทุนเหล่านี้สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อเสริมทุนให้กับกองทุนที่พร้อมเข้าสู่การแข่งขันเชิงธุรกิจ โดยในระยะแรกมีธนาคาร 3 แห่งเข้าร่วม คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน)

5. กองทุนได้จ่ายเงินให้สมาชิกแล้ว 3 รอบ เป็นจำนวนเงินกว่า 2 เท่าของวงเงินที่ได้รับการจัดสรร คณะกรรมการกองทุนได้อนุมัติปล่อยกู้ให้สมาชิกแล้ว 12.1 ล้านราย คิดเป็นจำนวนเงินที่

¹ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง(สทบ) ได้ประเมินประสิทธิภาพของกองทุนในปี 2546 จำแนกเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการจัดอันดับในกลุ่ม AAA เป็นหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพดีมาก กลุ่ม AA เป็นหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพดี กลุ่ม A เป็นหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพต้องปรับปรุง

สมาชิกได้รับ 167,887 ล้านบาท หรือคิดเป็น 2.2 เท่าของวงเงินที่ได้รับการจัดสรร จากการศึกษาที่สมาชิกชำระคืนเงินต้น ณ ธันวาคม 2546 คิดเป็นจำนวนเงิน 96,149 ล้านบาท ทำให้สามารถจ่ายเงินให้สมาชิกได้เพิ่มขึ้น

6. สมาชิกแจ้งวัตถุประสงค์ขอกู้ไปลงทุนในกิจกรรมเกษตรกรรมและอาชีพ โดยกิจกรรมด้านการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 70.81 รองลงมาคือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17.02 เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์การกู้ที่แจ้งต่อคณะกรรมการ ในปี 2546 กับ ปี 2545 พบว่าสมาชิกรายไปประกอบอาชีพเกษตรและค้าขายเพิ่มขึ้น 1.3 ล้านรายและ 0.3 ล้านราย ตามลำดับ

ผลการประเมินโครงการ

1. สมาชิกนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับคณะกรรมการฯ เพิ่มขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดของวงเงินที่ต่ำและระยะเวลาการชำระคืนภายใน 1 ปี

1.1 สมาชิกนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับคณะกรรมการฯ เพิ่มขึ้น เนื่องจากสมาชิกได้รับเงินกู้ไม่ตรงกับช่วงการผลิต หรือได้รับเงินกู้ในช่วงที่ต้องใช้จ่ายอย่างอื่น เช่น ค่าเล่าเรียน นอกจากนี้การนำเงินกู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเดิมและใหม่ลดลงร้อยละ 4 และร้อยละ 3.1 ตามลำดับ ในขณะที่นำไปใช้เพื่อบริโภคในครัวเรือน ชำระหนี้สิน บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และปล่อยกู้ต่อเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9, 1.9, 1.3 และ 0.2 ตามลำดับ การที่สมาชิกรายไปใช้เพื่อประกอบอาชีพใหม่ในสัดส่วนที่ต่ำเนื่องจากไม่มั่นใจว่าจะสามารถสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น และมีตลาดรองรับการประกอบอาชีพใหม่

ตารางที่ 2 สัดส่วนสมาชิกที่กู้เงินตามการนำเงินไปใช้

การใช้จ่ายเงินกู้ที่ได้รับ	2545	2546
ลงทุนในอาชีพเดิม	60.4	56.4
ลงทุนในอาชีพใหม่	10.2	7.1
บริโภคในครัวเรือน	17.1	20.0
ชำระหนี้สิน	11.2	13.1
บรรเทาเหตุฉุกเฉิน	1.1	1.3
ปล่อยกู้ต่อ	0.0	0.2
อื่นๆ	0.0	1.9
รวม	100.0	100.0

ที่มา : รายงานผลการสำรวจโครงการสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการโครงการนโยบายเศรษฐกิจจากหญ้า

1.2 ข้อจำกัดในเรื่องวงเงินกู้และระยะเวลาการชำระคืน ทำให้การนำเงินไปลงทุนในรูปแบบเงินลงทุนหมุนเวียนไม่สร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตเพิ่มขึ้น จากระเบียบที่กำหนดให้ชำระไม่เกิน 1 ปี วงเงินไม่เกิน 20,000 บาท ทำให้เกิดข้อจำกัดของการนำเงินไปลงทุน สมาชิกนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพ จะใช้เงินในรูปแบบเงินลงทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นและลงทุนในสินค้าประเภททุนลดลง

ตารางที่ 3 สัดส่วนของสมาชิกที่กู้เงินตามการนำเงินไปใช้ลงทุนในอาชีพเดิม

หน่วย : ร้อยละของการลงทุนในอาชีพเดิม

ลงทุนในอาชีพเดิม	2545	2546
ใช้เป็นเงินลงทุนหมุนเวียน	65.3	83.1
ลงทุนในสินค้า	27.0	14.5
การก่อสร้าง	3.4	0.7
อื่นๆ เช่น การซื้อที่ดินเพิ่ม การซื้ออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ	4.3	1.7
รวม	100.0	100.0

ที่มา : รายงานผลการสำรวจโครงการสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการโครงการนโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า

ตารางที่ 4 สัดส่วนของสมาชิกที่กู้เงินตามการนำเงินไปใช้ลงทุนในอาชีพใหม่

หน่วย : ร้อยละของการลงทุนในอาชีพใหม่

ลงทุนในอาชีพใหม่	2545	2546
ใช้เป็นเงินลงทุนหมุนเวียน	44.0	63.7
ลงทุนในสินค้า	40.5	36.3
การก่อสร้าง	15.5	0.0
อื่นๆ เช่น การซื้อที่ดินเพิ่ม การซื้ออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ	0.0	0.0
รวม	100.0	100.0

ที่มา : รายงานผลการสำรวจโครงการสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการโครงการนโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า

2. ข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาชำระคืนที่สั้นเกินไปหรือไม่ตรงกับช่วงเก็บผลผลิต ทำให้สมาชิกกู้เงินจากแหล่งอื่นเพื่อมาชำระหนี้คืนกองทุนมากขึ้น

2.1 เงินทุนจากกองทุนยังไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ลงทุนหรือพัฒนาประกอบอาชีพ จากข้อมูลผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยพบว่า ในปี 2546 สมาชิกที่กู้เงินมีความเห็นว่า

เงินกู้ไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ลงทุนหรือพัฒนาประกอบอาชีพ ร้อยละ 43 ต่อสมาชิกที่กู้เงินทั้งหมด ซึ่งเป็นสัดส่วนเดียวกับปี 2545 จึงต้องกู้จากแหล่งอื่น เช่น ธกส. นายทุน ญาติ เป็นจำนวนเงินเฉลี่ยต่อราย 50,264 บาท เมื่อเทียบกับ 41,944 บาท ในปี 2545

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของสมาชิกที่กู้เงินต่อความเพียงพอของเงินกู้

หน่วย : ร้อยละต่อสมาชิกที่กู้เงินทั้งหมด

ความเพียงพอของเงินที่ได้รับในการทำโครงการ	2545 ร้อยละ	2546 ร้อยละ
พอ	55.6	57.1
ไม่พอ		
ทำโครงการต่อ	100.0	100.0
ไม่ทำโครงการต่อ	0.0	0.0

ที่มา : รายงานผลการสำรวจโครงการสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการโครงการนโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า

ตารางที่ 6 แหล่งเงินกู้ของสมาชิกกรณีเงินกู้ที่ได้รับจากกองทุนไม่เพียงพอ

หน่วย : ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ

แหล่งเงินกู้	รวม
ญาติ	15.2
ธนาคารพาณิชย์	2.2
ธกส.	45.7
นายทุน	23.9
สหกรณ์	4.3
สหกรณ์การเกษตร	0.0
อุตสาหกรรมภาค 2	2.2
เงินกระด้นเศรษฐกิจ	0.0
เพื่อน	6.5
รวม	100.0

ที่มา : รายงานผลการสำรวจโครงการสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการโครงการนโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า

2.2 สมาชิกส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนกองทุนได้ แต่นำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระคืนมากขึ้น ข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าร้อยละ 98 สามารถชำระหนี้คืนกองทุนได้ แต่ร้อยละ 1.7 ระบุว่าไม่สามารถชำระหนี้คืนกองทุนได้เนื่องจากเงินกู้ที่นำไปลงทุนยังไม่เกิดรายได้ รายได้ไม่เพียงพอในการชำระคืน ระยะเวลาชำระคืนสั้นเกินไป และมีภาระหนี้สินอื่นที่ต้องชำระก่อน

นอกจากนี้ จากการที่การคืนเงินกู้ยืมต้องมีการชำระภายใน 1 ปี หากเป็นการลงทุนที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างรายได้ เช่น การเลี้ยงสัตว์ต้องใช้ระยะเวลาเกินกว่า 1 ปี หรือ ระยะเวลาการชำระคืนไม่ตรงกับช่วงเก็บผลผลิต ทำให้เกิดปัญหาในการชำระคืน ซึ่งอาจทำให้ต้องมีการกู้เพิ่มจากแหล่งอื่นชื่ออื่นมากขึ้นเพื่อมาคืนกองทุนมากขึ้น ข้อมูลจากผลกานสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าในปี 2545 สัดส่วนเงินที่มาจากชำระหนี้คืนกองทุนมาจากรายได้ของกิจการที่กู้เงินกองทุนลดลง จากร้อยละ 87.7 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 83.6 ในปี 2546 และเงินที่นำมาชำระหนี้คืนกองทุนมาจากแหล่งอื่นมากขึ้น จากร้อยละ 6.3 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 10.4 ในปี 2546 โดยเป็นแหล่งเงินกู้นอกระบบมากขึ้น

ตารางที่ 7 แหล่งเงินที่สมาชิกนำมาชำระคืนเงินกู้

หน่วย : ร้อยละของการชำระคืน

แหล่งการชำระคืนเงินกู้	2545	2546
รายได้จากการลงทุน	87.7	83.6
เงินสะสม	4.2	5.0
เงินกู้จากแหล่งอื่น	6.3	10.4
แหล่งเงินกู้ภายในระบบ	71.4	66.3
แหล่งเงินกู้ภายนอกระบบ	28.6	33.7
หมุนกู้กันเองภายในกลุ่มที่ได้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	0.0	0.0
อื่นๆ	1.8	0.9

ที่มา : รายงานผลการสำรวจโครงการสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการโครงการนโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า

2.3 โครงการกองทุนฯ ช่วยลดภาระอัตราดอกเบี้ยประชาชน แต่จากการที่สมาชิกชำระคืนเงินต้นจากแหล่งในระบบและนอกระบบ คิดเป็นอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 6.6-12 ต่อปี ทำให้กลายเป็นการเพิ่มภาระดอกเบี้ย โดยที่ประชาชนมีภาระอัตราดอกเบี้ยจากกองทุนฯ คิดเป็นร้อยละ 7.7 ต่อปี ต่ำกว่าดอกเบี้ยจากแหล่งอื่น ที่ร้อยละ 6.6-12 ต่อปี แต่จากการสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้า

ไทยพบว่าสมาชิกใช้ชำระหนี้กองทุนจากแหล่งเงินกู้อื่น การกู้ยืมกองทุนจึงเป็นการเพิ่มภาระดอกเบี้ยในที่สุด

3. รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนยังคงไม่แตกต่างไปจากเดิม คือ การจัดสรรเงินไปยังกองทุนหมู่บ้านยังไม่ได้พิจารณาตามความต้องการเงินทุนของแต่ละหมู่บ้าน อีกทั้งรูปแบบการบริหารจัดการกองทุน ไม่ได้มีรูปแบบหลากหลายตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

3.1 การบริหารจัดการกองทุนยังคงไม่มีความยืดหยุ่น เนื่องจากทุกกองทุนได้รับเงินจัดสรรเท่ากันหมด ไม่ได้พิจารณาตามความต้องการเงินทุน หมู่บ้านที่มีสมาชิกมากจะได้รับจัดสรรต่อคนในวงเงินต่ำ

3.2 ข้อจำกัดในเรื่องเงื่อนไขวงเงินกู้และระยะเวลาชำระคืนยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ยืดหยุ่นมากขึ้น ระเบียบข้อบังคับวงเงินที่สมาชิกกู้ได้ยังคงไม่เกิน 20,000 บาท ระยะเวลาการชำระคืนภายใน 1 ปี ทำให้เกิดข้อจำกัดในการนำเงินไปใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิต และในการลงทุนที่มีผลตอบแทนยาวกว่า 1 ปี

4. กองทุนส่วนใหญ่มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการในระดับปานกลางหรือระดับ AA นอกจากนี้คณะกรรมการกองทุนฯ ยังยังคงมีปัญหาในการขาดทักษะความรู้การอนุมัติเงินกู้ การจัดทำบัญชี และการติดตามการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์

4.1 ความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนฯ ในปี 2546 ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง กองทุนที่ได้มาตรฐาน AAA มีทั้งหมด 24,902 กองทุน มาตรฐาน AA มี 46,633 กองทุน และมาตรฐาน A ต้องปรับปรุงทั้งหมด 2,098 กองทุน ซึ่งรัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือในการส่งเสริมศักยภาพในการบริหารของคณะกรรมการกองทุน

4.2 กองทุนที่ได้รับการจัดมาตรฐานต้องปรับปรุง A หรือ บริหารดี AA ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพราะขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านบัญชี ทำให้บางครั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดทำบัญชีใหม่

4.3 หลักเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ของกองทุนมีความแตกต่างกันตามความสามารถของคณะกรรมการ กองทุนที่มีคณะกรรมการมีความสามารถสูง การพิจารณาอนุมัติเงินกู้จากความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ร่วมกับผู้กู้และต้องมีบุคคลค้ำประกันหรือร่วมกันกำหนดรายได้ขั้นต่ำ ในขณะที่กองทุนที่มีความสามารถในการบริหารจัดการต่ำ การอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกไม่ได้ขึ้นกับความจำเป็น เพียงแต่ต้องการรักษาสิทธิในการกู้

4.4 หลักเกณฑ์การกำหนดวงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาชำระคืนแตกต่างกันตามความสามารถในการบริหาร กองทุนที่มีการบริหารจัดการดีมาก ให้มีการทยอยการชำระคืนอาจเป็นงวด 6 เดือน หรือ 1 เดือน แต่ให้ตรงกับฤดูกาลผลิต ในขณะที่กองทุนซึ่งต้องปรับปรุงจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยอัตราเดียว และช่วงการชำระคืนไม่ตรงกับฤดูกาลเก็บผลผลิต

4.5 คนยากจนที่แท้จริงได้รับวงเงินกู้ต่ำ เฉลี่ยประมาณ 2,000-3,000 บาท ต่อราย เนื่องจากขาดศักยภาพในการชำระคืนและขาดผู้ค้ำประกัน

5. กองทุนหมู่บ้านช่วยให้ครัวเรือนมีรายได้และเงินออมเพิ่มขึ้นแม้ครัวเรือนจะมีรายจ่ายและหนี้สินเพิ่มขึ้น

5.1 ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านในอัตราที่ลดลง โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 ในขณะที่ปี 2545 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17

5.2 ครัวเรือนมีรายจ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.1 จาก 128,916 บาท ในปี 2545 เป็นเฉลี่ยปีละ 145,047 บาท ซึ่งร้อยละ 46.2 เป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค ร้อยละ 29.1 เป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุน และที่เหลือร้อยละ 24.7 เป็นรายจ่ายเพื่อชำระหนี้

5.3 ครัวเรือนมีหนี้สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6 จาก 29,512 บาท ในปี 2545 เป็น 36,189 บาท ในปี 2546 โดยก่อนหน้านั้นระบบเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 และในระบบเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6

5.4 นโยบายกองทุนหมู่บ้านช่วยให้ครัวเรือนมีเงินออมมากขึ้นร้อยละ 33.4 จาก 29,663 บาทในปี 2545 เป็น 39,574 บาท ในปี 2546

6 กองทุนหมู่บ้านช่วยให้ชุมชนมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น

6.1 ชุมชนร่วมกันวางระบบการตรวจสอบการชำระคืนหนี้กองทุนมากขึ้น

6.2 ชุมชนมีการรวมตัวกันมากขึ้น ทั้งเครือข่ายระดับอำเภอและจังหวัด ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

6.3 กองทุนส่วนใหญ่มีการนำดอกผลที่ได้จากกองทุนไปทำประโยชน์หรือสวัสดิการให้ชุมชน

6.4 สมาชิกผู้กู้เงินและคณะกรรมการมีความเห็นว่าความสามัคคีดีขึ้นกว่าเดิม และประชาชนร้อยละ 57-59 เห็นว่าผลกระทบในชุมชนหลังจากมีกองทุนทำให้รายได้ครัวเรือน การพัฒนาอาชีพ และการมีงานทำดีขึ้น แต่ก็มีวิถีชีวิตที่ฟุ่มเฟือยมากขึ้น

แบบสอบถามประกอบการศึกษา

วิชา สารนิพนธ์ภาควิชาการบริหารภาครัฐและเอกชน

**เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ศึกษาเปรียบเทียบ: กองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด
และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี**

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามคณะกรรมการกองทุน เพื่อใช้ประกอบการศึกษา วิชา สารนิพนธ์ภาควิชาการบริหารภาครัฐและเอกชน คณะรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย รุกกิจบัณฑิตย ของนางสุนีย์ มะแก้ว กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี หากมีปัญหาแบบสอบถาม โปรดติดต่อที่เบอร์โทรศัพท์ 0-2584-5246.

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำเสนอผลโดยรวมไม่ระบุผลเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งการได้รับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในทุกคำถามตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน จะทำให้ผลสรุปมีความถูกต้องและสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 10

ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.

ชื่อกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9

ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี.

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี อาชีพ.....

3.ท่านจบการศึกษาระดับ

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ท่านผ่านการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บัญชี และการเงิน ผ่าน ไม่ผ่าน

5. ท่านมีประสบการณ์ด้านการเงิน/สินเชื่อหรือเคยทำงานในลักษณะนี้จากที่อื่น เคย ไม่เคย

6. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านอย่างไร

ประธานกองทุนฯ กรรมการฯ เหนรัญญิกฯ เลขานุการ

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจและการยอมรับวัตถุประสงค์ของกองทุน

7. ข้อความต่อไปนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ กรุณาระบุว่าข้อใดใช่หรือไม่ใช่วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1) กองทุนหมู่บ้านเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อสร้างอาชีพ สร้างงาน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย	()	()
2) กองทุนหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ	()	()
3) กองทุนหมู่บ้านส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง สร้างการเรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่ม	()	()
4) กองทุนหมู่บ้านตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน คิดเอง ทำเองเพื่อพึ่งพาตนเอง	()	()
5) ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง	()	()
6) กองทุนหมู่บ้านส่งเสริมจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น	()	()
7) เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย	()	()
8) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน	()	()
9) เงินยืมจากกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน หากผู้ยืมเงินกองทุนไม่ผ่อนชำระ ย่อมไม่มีความผิด	()	()

ส่วนที่ 3 ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุน

8. ข้อความต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการบริหารงานของกองทุนฯ ของคณะกรรมการกองทุนฯ กรุณาระบุว่าคณะกรรมการของกองทุนฯ ควรมีความรู้ความสามารถในกิจกรรมในข้อต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ร่วม
1) ชี้แจงข้อบังคับให้สมาชิกรับรู้อย่างทั่วถึง	()	()	()	()	()

2) มีการจัดทำบัญชี และรายงานผล

การดำเนินงานกองทุนเผยแพร่แก่สมาชิก

ประชาชนชุมชน และหน่วยงานต่างๆ () () () () ()

3) มีการติดต่อให้หน่วยงานต่างๆ มาส่งเสริม

แนะนำแนวทางในการประกอบอาชีพ หรืออื่นๆ () () () () ()

ส่วนที่ 4 ภาวะผู้นำของประธานกองทุน

9. ข้อความต่อไปนี้เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานของกองทุนฯ ของประธานกองทุนฯ กรุณาระบุว่าประธานกองทุนฯ ได้บริหารกิจกรรมในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ร่วม
1) การบริหารงานของกองทุนฯ ประธานฯ มีการวางแผนงานการบริหารกองทุนและนำเสนอขอความคิดเห็นต่อที่ประชุม	()	()	()	()	()
2) ในการประชุม ประธานจะทำหน้าที่นำประชุมและกระตุ้นให้สมาชิกอื่นเสนอความเห็น	()	()	()	()	()
3) เป็นผู้ให้ข้อคิดริเริ่มในการประชุมเสมอ	()	()	()	()	()
4) มีการจัดแบ่งหน้าที่ให้กรรมการทำงานตามความสามารถ	()	()	()	()	()
5) ยอมรับฟังความคิดเห็นของกรรมการอื่น	()	()	()	()	()
6) เมื่อเกิดปัญหาจะเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด	()	()	()	()	()

ส่วนที่ 5 การจูงใจการทำงาน

10. ข้อความต่อไปนี้อาจเป็นมูลเหตุจูงใจให้ท่านเข้ามาทำงานเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ กรุณาระบุว่าข้อใดเป็นมูลเหตุจูงใจมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

มูลเหตุ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ใช่
1) ได้รับเบี้ยประชุมในการประชุม	()	()	()	()	()
2) ได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิก	()	()	()	()	()

3) เข้ามาทำงานเพราะต้องการใช้เวลาว่าง

ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม () () () () ()

4) ต้องการให้พวกพ้องได้รับประโยชน์

() () () () ()

**ส่วนที่ 6 ความสอดคล้องและเหมาะสมของเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ยืมกับวิถีปฏิบัติตามศาสนา
บัญญัติของชุมชนมุสลิม**

11. ข้อความต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานของกองทุนฯ กรุณาระบุว่ากรรมการกองทุนฯ ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและอนุมัติกิจกรรมในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ร่วม
1) ประเภทการกู้ยืมอาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ต้องนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพและบรรเทา เหตุจำเป็นเร่งด่วน จะนำไปใช้เพื่อการสรุ่ยสรวย หรือเพื่อเก็งกำไรไม่ได้	()	()	()	()	()
2) การกู้ยืมเงินไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย แต่ให้จ่ายเป็นเงินสมทบหรือบริจาค	()	()	()	()	()
3) การพิจารณาคำขอกู้ ผู้กู้ยืมต้องยื่นเสนอคำขอ ที่มีความชัดเจนว่านำไปใช้ทำอะไร สามารถ มีรายได้ที่จะนำมาชำระคืนเงินต้นและจ่าย เงินสมทบหรือบริจาคได้	()	()	()	()	()
4) การอนุมัติเงินกู้อาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ วงเงินกู้ไม่เกิน 20,000บาท คณะกรรมการเป็น ผู้พิจารณาถ้าเกินกว่า 20,000 บาท แต่ต้องไม่ เกิน 50,000 บาท ให้สมาชิกร่วมพิจารณาชี้ขาด	()	()	()	()	()
5) การชำระคืนเงินกู้ยืมอาศัยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ให้ชำระเดือนละเท่าๆ กันไม่เกิน 1 ปี และจะขยาย เวลาให้เพิ่มเติมหากมีเหตุผลที่สมควร	()	()	()	()	()
6) กำหนดค่าปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้โดยให้จ่ายเงิน สมทบอีกร้อยละ 50 สตางค์ต่อวัน หากผิดนัด 3 เดือน ขึ้นไปให้รีบเงินสะสมประเภทอื่นที่มีหรือให้ผู้ค้ำประกัน ชำระหนี้แทน	()	()	()	()	()

ส่วนที่ 7 การมีส่วนร่วมของกรรมการในการบริหารกองทุน

12. ข้อความต่อไปนี้เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของกองทุนฯ ของคณะกรรมการกองทุนฯ กรุณาระบุว่าคณะกรรมการกองทุนฯ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ร่วม
1) ร่วมเสนอข้อคิดเห็น	()	()	()	()	()
2) ร่วมวางแผนการบริหารกองทุน	()	()	()	()	()
3) ร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	()	()	()	()	()
4) ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	()	()	()	()	()
5) ร่วมติดตามประเมินผลการบริหารกองทุน	()	()	()	()	()

ส่วนที่ 8 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารกองทุน

13. ข้อความต่อไปนี้เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของกองทุนฯ ของสมาชิกกองทุนฯ เท่าที่ท่านทราบสมาชิกกองทุนฯ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ร่วม
1) โดยทั่วไปเมื่อมีการประชุม สมาชิกจะเข้าร่วมประชุม	()	()	()	()	()
2) โดยทั่วไปสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ	()	()	()	()	()
3) โดยทั่วไปสมาชิกจะร่วมให้ข้อคิดเห็นการดำเนินงานของกองทุน	()	()	()	()	()
4) โดยทั่วไปสมาชิกชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนภายในกำหนด 1 ปี	()	()	()	()	()
5) โดยทั่วไปสมาชิกขอผ่อนผันการชำระคืนเงินกู้ยืมและชำระจนครบ	()	()	()	()	()
6) โดยทั่วไปสมาชิกนำเงินไปใช้ตรงตามข้อเสนอคำขอไว้กับกองทุน	()	()	()	()	()

ส่วนที่ 9 ระบบการติดตามประเมินผล

14. ข้อความต่อไปนี้เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับระบบการติดตามประเมินของกองทุนฯ โดยทั่วไปในการติดตามเงินกู้ยืมของสมาชิกกองทุนฯ คณะกรรมการกองทุนฯ ได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ร่วม
1) มีการติดตามการใช้เงินยืมอย่างว่าเป็นไปตามคำขอกู้ยืมสม่ำเสมอ	()	()	()	()	()
2) มีการเตือนให้ชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงวันครบกำหนดชำระ	()	()	()	()	()
3) มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยยึดอายุการผ่อนชำระและให้ทยอยผ่อนชำระ ตามกำลังความสามารถ	()	()	()	()	()
4) มีการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระโดยให้นำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระหรือให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แทน	()	()	()	()	()

ส่วนที่ 10 ความคิดเห็นอื่น ๆ

15. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของกองทุนของท่านมีอะไรบ้าง

1)

2)

3)

16. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1)

2)

3)

แบบสอบถามประกอบการศึกษา

วิชา สารนิพนธ์ภาควิชาการบริหารภาครัฐและเอกชน

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ศึกษาเปรียบเทียบ: กองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด
และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามสมาชิกในพื้นที่ซึ่งมีการจัดตั้งกองทุนฯ เพื่อใช้ประกอบการศึกษา วิชาสารนิพนธ์ภาควิชาการบริหารภาครัฐและเอกชน คณะรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ของนางสุนีย์ มะแก้ว กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด และกองทุนหมู่บ้านชุมชนมุสลิม ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี หากมี ปัญหาแบบสอบถาม โปรดติดต่อที่เบอร์โทรศัพท์ 0-2584-5246.

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำเสนอผลโดยรวมไม่ระบุผลเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งการได้รับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในทุกคำถามตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน จะทำให้ผลสรุปมีความถูกต้องและสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 10

ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.

ชื่อกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9

ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี.

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี อาชีพ.....

3. ท่านจบการศึกษาระดับ

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- กู้เงินกองทุน
 ไม่กู้เงินกองทุน
 ค้ำประกันเพื่อนสมาชิกในกองทุน

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนฯ

5. ถ้าท่านเคยกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านของท่าน ท่านได้รับอนุมัติการกู้ยืมตามที่ขอกู้ไว้หรือไม่
 ได้ ไม่ได้

6. ท่านมีความพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนหมู่บ้านฯ ในเรื่องต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

	พอใจมาก	พอใจ	ค่อนข้างพอใจ	พอใจน้อย	ไม่พอใจ
1) ความรวดเร็วในการให้บริการ	()	()	()	()	()
2) ความสะดวกในการให้บริการ	()	()	()	()	()
3) ความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ	()	()	()	()	()
4) ความยุติธรรมในการให้บริการ	()	()	()	()	()

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ

7. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของกองทุนของท่านมีอะไรบ้าง

1)

2)

3)

8. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1)

2)

3)

แบบสัมภาษณ์กรรมการที่มีหน้าที่ด้านการเงิน เพื่อวัดประสิทธิผลของกองทุน

1. ในรอบที่ผ่านมา มีผู้เสนอขอกู้.....รายต่อเดือน.....ต่อปี อนุมัติ.....รายต่อเดือน.....รายต่อปี เป็นจำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน.....บาทต่อปี
2. ในงวดที่ผ่านมา มีสมาชิกต้องชำระค่างวด.....ราย เป็นจำนวนเงิน.....บาท และมาชำระค่างวด.....ราย เป็นจำนวนเงิน.....บาท
3. แต่ละงวด มีสมาชิกบริจาครายเงินสมทบ.....ราย เป็นจำนวนเงิน.....บาท

บรรณานุกรม

1. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 2544
2. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับชุมชนมุสลิม, โรงพิมพ์มิตรภาพปัตตานี, 2544
3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2547 เศรษฐกิจนอกระบบกับการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ รายงานการประเมินนโยบายเศรษฐกิจจากหญ้าและหลักประกันสังคม, มิถุนายน 2547
4. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9
5. รศ.ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, องค์การและการจัดการ, บริษัทธรรมสาร, 2545
6. สร้อยตระกูล (ตีวยานนท์) อรรถมานะ พฤติกรรมองค์การทฤษฎีและการประยุกต์, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545
7. ยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี, การประเมินโครงการแนวคิดและปฏิบัติ, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546
8. วิจารณ์ จริยเวชช์พัฒนาและคณะ, นโยบายการกระจายอำนาจการปกครองและการบริหารให้แก่ท้องถิ่น การวิเคราะห์ประสิทธิผลและปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา, เอกสารงานวิจัยคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540
9. พิษณุ หัตถสงเคราะห์, ศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง(ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองบัวลำภู), วิทยานิพนธ์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547
10. สบันราชภัฏนครราชสีมา, รายงานผลการสังเคราะห์สารนิพนธ์ การประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา 21 อำเภอ 6 กิ่งอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา, 2545
11. เกรียงไกร กันยะ, สารนิพนธ์เรื่อง การจัดการกองทุนหมู่บ้านโคกก่อง ตำบลหนองยาง อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย, สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544

12. สุกฤษณ์ เงินหมื่นและคณะ, นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, รายงานการศึกษาหลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 1 สถาบันพระปกเกล้า, 2545
13. รวีพร คู่ศิริ, การบริหารงานจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับหมู่บ้าน, รายงานการศึกษาหลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 1 สถาบันพระปกเกล้า, 2545
14. เยาวนุช แสงยนต์, การใช้กองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างงานอย่างยั่งยืน, รายงานการศึกษาหลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 1, สถาบันพระปกเกล้า, 2545
15. กรมพัฒนาชุมชน, ส่วนส่งเสริมและพัฒนาชุมชนสำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 10, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน, 2546
16. เอกสารข้อกำหนดและเงื่อนไขกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าอิฐอำเภอปากเกร็ดและตำบลละหารอำเภอบางบัวทอง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสุนีย์ มะแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	9 กรกฎาคม 2500
สถานที่เกิด	ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	122 หมู่ 10 ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต(บัญชี) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

